

"Неурядові організації Європейського Союзу:

**порівняльний аналіз з
громадськими організаціями
України"**

**Неурядові організації Європейського Союзу:
порівняльний аналіз громадських організацій України. - Київ, 2002. - 48 с.**

В роботі наводяться результати порівняльного аналізу принципів організації та діяльності неурядових організацій (НУО) у країнах-членах Європейського Союзу та України. Висвітлюються головні аспекти правової бази громадських об'єднань у країнах ЄС. На прикладах роботи окремих НУО розкриваються напрямки та форми діяльності громадських організацій.

У додатку надається контактна інформація деяких НУО у країнах ЄС різної спрямованості.

Керівник проекту: Людмила Козак

Видання здійснено за сприяння та фінансової підтримки Представництва
Європейської комісії в Україні, Білорусі та Молдови.
вул.Круглоуніверситетська, 10, Київ 01024,
тел. (044) 462-00-10 www.delur.cec.eu.int

Відруковано з оригнал-макета в ВПЦ "Київський університет"

Київ, бул. Шевченка, 14. тел. (044) 224-01-05

Підписано до друку 17.06.2002.

Формат 60x84/16. Наклад 2000

Зам. № 22-685

Редактор: Людмила Козак

Текст: Наталя Березко

Віктор Боженар

Макет: Олександр Роговець

ЗМІСТ

Розділ 1. Структура та характеристики неурядових організацій в країнах Європейського Союзу	2
1.1. Європейський Союз	2
1.2. Загальна характеристика неурядових організацій країн ЄС, визначення НУО	3
1.3. Мета діяльності та функції НУО на мікро та макрорівні	3
1.4. Оточення НУО, моделі взаємодії НУО, донарських організацій та уряду	4
1.5. Функції НУО в країнах ЄС та за його межами, деякі аспекти взаємовідносин НУО країн ЄС та ЄС	5
1.6. Характерні риси НУО в країнах Європейського Союзу	6
Розділ 2. Законодавчі основи діяльності неурядових організацій в країнах ЄС	9
2.1. Історія розвитку правових засад НПО в країнах Європи	9
2.2. Законодавча база громадських об'єднань у деяких країнах ЄС	10
2.3. Міжнародне правове поле НПО	13
Розділ 3. Напрямки діяльності неурядових організацій в країнах ЄС з ілюстрацією цієї діяльності на прикладах	15
Розділ 4. Схожість та відмінність організації та діяльності НУО в Україні та у країнах ЄС	30
4.1. Характеристика діяльності НУО в Україні	30
4.2. Порівняльна характеристика неурядових організацій в Україні та країнах ЄС	31
4.3. Деякі порівняння законодавства України та країн ЄС	32
4.4. Стан та перспективи розвитку НУО України	34
Висновок	36
Додаток	37

Розділ 1

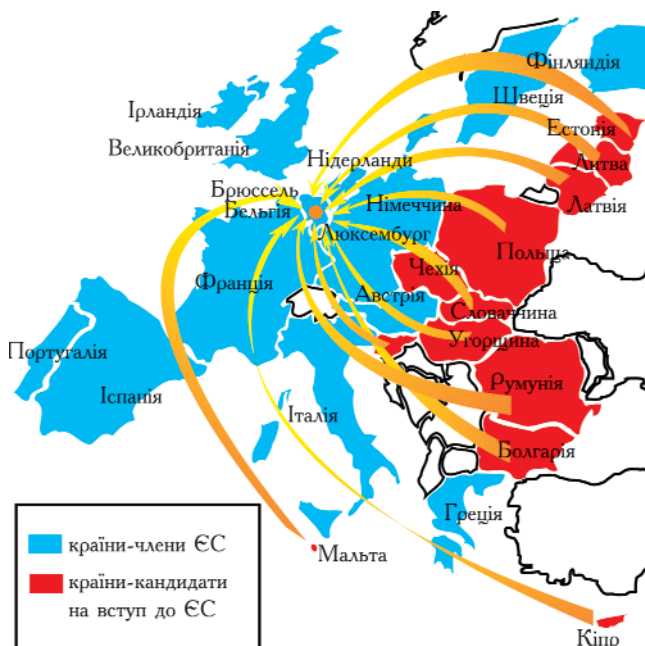
Структура та характеристики неурядових організацій в країнах Європейського Союзу

1.1. Європейський Союз

Відтоді, як у 1952 році було засновано Європейське об'єднання вугілля та сталі (ЕССС), процес європейської інтеграції відзначається постійним прогресом і безперервними змінами. Об'єднання створювалося як підґрунтя тривалого миру і добробуту на континенті, який на той час був роз'єднаний різними політичними та економічними системами.

2 жовтня 1997 року глави держав та урядів країн-членів підписали нову Європейську угоду - Амстердамський договір. Він має гарантувати подальшу відповідність дій та політики Європейського союзу потребам громадян, збереженню ефективності нинішніх установ і розширенню Європи. Було вжито запобіжних заходів в галузі спільної зовнішньої політики та безпеки для того, щоб Європейський Союз мав можливість відігравати свою роль у міжнародній політиці.

У ЄС об'єднано нині 15 країн: Австрія, Бельгія, Греція, Данія, Ірландія, Іспанія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Португалія, Великобританія, Фінляндія, Франція, Швеція.

1.2. Загальна характеристика неурядових організацій країн ЄС, визначення НУО

За даними Союзу міжнародних асоціацій, до кінця 90-х років число тільки міжнародних НУО у світі досягало 10 000, тоді як на початку 50-х років їх нараховувалося не більше 800. За даними того ж Союзу міжнародних асоціацій, у 1994 р. нараховувалися 16 142 міжнародні неурядові організації, що в двічі перевищує їхню чисельність у 1991 р.

Сектор неурядових організацій в країнах Європейського Союзу (ЄС) характеризується широким спектром організацій з різноманітними напрямками діяльності. Кожна неурядова організація має свою власну "філософію існування", яка конкретно визначає місію організації, мету, яку вона перед собою ставить, методи та засоби, за допомогою яких організація досягає своєї мети.

НУО сприяють добробуту громадян самими різними способами - безпосередньо і опосередковано. Вони роблять величезний комплекс послуг як своїм членам, так і більш значному колу людей, починаючи з профілактики і послуг у місцевому масштабі до інституційної допомоги; від організації культурних і розважальних заходів до соціального забезпечення і медичної допомоги; від послуг, наданих добровольцями, до послуг, що надаються висококваліфікованими фахівцями; від безкоштовних до платних послуг.

Загальним визначенням неурядових організацій може бути наступне: неурядові організації - це такі організації, які створені не з метою отримання і розподілу прибутку, а з метою зробити нову справу, досягти позитивних змін в існуючому стані суспільства, допомогти людям незалежно від їх національності, віросповідання, політичних вподобань тощо.

1.3. Мета діяльності та функції НУО на мікро та макрорівні

Діяльність НУО здійснюється як на мікро, так і на макрорівні. Метою НУО на макрорівні є сприяння в формуванні:

- правової держави: лобіювання інтересів суспільства та окремих громадян, інформування громадян для забезпечення їх виваженого політичного вибору, забезпечення прозорості та звітності державних структур, моніторинг виконання міжнародних конвенцій та вимог власного законодавства тощо;
- економічної політики: інформування громадськості у різноманітних питаннях в сфері виробництва, зміцнення організацій, які захищають права робочих, споживачів тощо;
- міжнародного порядку: рівноправні торгові відносини, складання угод по захисту навколишнього середовища, правам людини тощо.

Завдання НУО на макрорівні, направлені на розвиток громадянського суспільства: зміцнення матеріально-ресурсної основи громадянського суспільства; зміцнення місцевих організацій, створення та зміцнення інститутів, які представляють і відстоюють різноманітні інтереси НУО; формування ідеологічної основи громадянського суспільства

(виховання почуття власної відповідальності за вирішення суспільних проблем, розуміння свого місця і ролі в процесах, що відбуваються в суспільстві та державі тощо).

Функції НУО, які здійснюються на місцевому рівні, полягають в наступному: виконання конкретних задач на основі економічного та ефективного використання ресурсів, які є в наявності; мобілізація і підтримка ресурсів, необхідних для забезпечення діяльності; посередництво в конфліктних ситуаціях; вираз та захист інтересів членів організації; забезпечення зв'язків з групами з аналогічними інтересами; впровадження макрорівневої політики в практичні дії на мікрорівні.

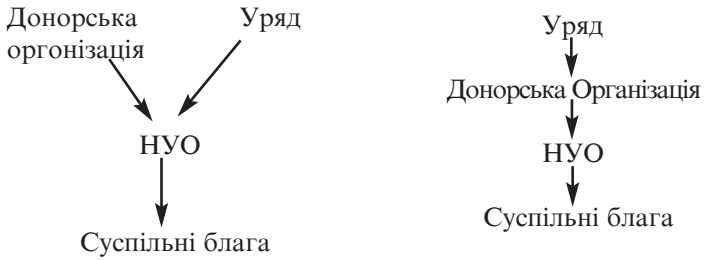
1.4. Оточення НУО, моделі взаємодії НУО, донорських організацій та уряду

Неурядову організацію, як і будь який інший суб'єкт господарювання, оточує деяке "навколишнє середовище". Значимими складовими навколишнього середовища НУО є:

- влада - місцеві чи регіональні (іноді і федеральні) органи влади, від яких залежить статус організації і доступність ресурсів (наприклад, фінансів, приміщень, устаткування тощо);
- бізнес - організації, орієнтовані на одержання прибутку, які мають у своєму розпорядженні матеріальні ресурси (фінанси, устаткування, приміщення), а також професійні навички, що можуть бути корисні неурядовим організаціям;
- клієнти - люди, що потребують послуг НУО, заради задоволення потреб яких, власне кажучи, ця організація і створювалася;
- професіонали - люди, які мають освіту та практичні навички для надання послуг клієнтам неурядових організацій;
- ЗМІ - засоби масової інформації, які мають велике значення для НУО як канали комунікації з оточенням та засіб для створення іміджу;
- населення - безпосереднє оточення НУО, мешканці міста, країни тощо - в залежності від масштабів діяльності організації; їхня думка про організацію є важливою для влади, бізнесу, професіоналів, клієнтів і ЗМІ; крім того, вони є важливим потенційним ресурсом для НУО.

Необхідно відмітити той факт, що не дивлячись на те, що НУО створюються не заради власного прибутку, для успішної роботи організації необхідно мати та втілювати на практиці знання щодо ефективного управління бізнесовою структурою, яка створюється заради прибутку. В новітніх підручниках по менеджменту присутній розділ, який присвячено питанням управління неурядовою організацією.

Існують дві розповсюджені моделі взаємодії НУО, донорської організації та уряду. Структурно моделі зображені на рисунках.

1.5. Функції НУО в країнах ЄС та за його межами, деякі аспекти взаємовідносин НУО країн ЄС та ЄС

Важливим аспектом роботи НУО є їхня роль як поля діяльності громадян, що можуть займатися безпосередньо наданням послуг, розвитком свого населеного пункту, інформаційною роботою, організаційною діяльністю тощо. Участь членів НУО може також обмежуватися добровільними фінансовими пожертвуваннями, що, у залежності добробуту і мотивів людини, можуть варіювати від скромних, чисто символічних пожертвувань до дуже значних сум.

З іншого боку, для багатьох громадян НУО служать найважливішим, іноді навіть єдиним джерелом соціальної й іншої допомоги від добровольців, професіоналів чи інших людей, що знаходяться в такій самій життєвій ситуації. Розглянемо основні функції, які виконують НУО країн ЄС як в самому ЄС, так і за його межами.

По-перше, це функція розвитку демократії. Все більше НУО виступають в ролі складових громадянського суспільства та пропонують свою підтримку демократичній системі суспільства. Оскільки членство країни в ЄС передбачає, що вона досягла стабільності в плані демократичних відносин, захисту прав людини тощо, то НУО таких країн мають змогу зробити значний внесок в розвиток демократії і суспільства також в країнах, що розвиваються. Таким чином, партнерські відносини НУО цих країн та НУО країн ЄС є дуже важливими для формування громадянського суспільства.

По-друге, НУО виконують важливу інформаційну функцію, яка полягає в оприлюдненні поглядів окремих груп суспільства (наприклад людей з фізичними вадами) або груп, які дотримуються визначених поглядів (наприклад, захист навколишнього середовища). В цьому випадку НУО мають змогу донести до таких груп суспільства конкретну інформацію, минаючи недоступні для пересічного громадянина інформаційні канали.

По-третє, функція сприяння впровадженню тактики дій ЄС. НУО через свої канали на локальному, регіональному, національному рівні мають змогу сприяти кращому розумінню та реалізації прийнятій ЄС тактиці суспільного розвитку.

Наступна функція - сприяння при реалізації конкретних проектів. Практично встановлено, що НУО здійснюють істотну допомогу при управлінні, для моніторингу проектів, які фінансуються ЄС, і успішно

виконують цю функцію.

І нарешті, остання функція - сприяння Європейській інтеграції. Той факт, що НУО працюють в одному руслі з ЄС по досягненню загальної мети, дає ЄС можливість створення "європейської громадської думки", тобто сприяти втіленню у життя ідеї європейської інтеграції в практичному плані на рівні широких верств населення. Таким чином, можливість співпраці ЄС та НУО є вигідним для обох сторін.

Різноманітні аспекти існуючих відносин ЄС та НУО можна стисло охарактеризувати наступними рисами:

1. Розвиток громадянського суспільства на Європейському рівні та його зміцнення шляхом співпраці з НУО країн-членів ЄС та НУО країн - не членів ЄС.
2. Фінансування ЄС проектів НУО, діяльність яких узгоджена з метою політики ЄС, як в самому ЄС, так і за його межами. Тобто НУО виступають в якості чинника виконання програм та проектів ЄС, особливо в області співпраці з країнами - не членами ЄС.

1.6. Характерні риси НУО в країнах Європейського Союзу

НУО відрізняються одна від одної своїми організаційними структурами, обсягом робіт, джерелами фінансування і відносинами з державними органами. Деякі НУО проводять свою діяльність тільки на місцевому рівні, а інші на загальнонаціональному. Багато НУО виходять своєю діяльністю за межі своїх країн, беручи участь у проектах міжнародних організацій, тобто проводять свою роботу як міжнародні НУО. Та чи інша НУО може мати загальний, багатофункціональний характер, проводячи роботу серед різних вікових груп людей і надаючи безліч різних послуг. НУО можуть також спеціалізуватися в обмеженому числі послуг, наданих визначеним категоріям дітей або родинам (наприклад, допомога вдома, соціальна робота серед молоді, організація літнього відпочинку для дітей тощо).

НУО відрізняються також роллю і функціями, що вони виконують, у першу чергу, ступенем участі в їхній роботі добровільних помічників і професіоналів, співвідношенням платних і безкоштовних послуг. Істотно відрізняються вони також ступенем і формою зв'язків з державними органами. З одного боку, є організації, що займаються винятково інформаційно-пропагандистською роботою, яку проводять тільки добровольці. З іншого, є організації, практично вся робота яких будується на використанні найманих робітників, а роль добровільних помічників обмежується участю в роботі ради організації.

Напрямки діяльності неурядових організацій охоплюють різноманітні сфери суспільного життя і можуть бути класифікованими таким чином:

1. Права людини.
 - 1.1. Вирішення конфліктних ситуацій.
 - 1.2. Свобода релігії та віросповідання.
 - 1.3. Права людини.
2. Сім'я, діти, люди похилого віку.

- 2.1. Захист прав молоді та дітей.
 - 2.2. Захист прав сім'ї.
 - 2.3. Захист прав жінки.
 - 2.4. Захист прав людей з фізичними вадами.
 - 2.5. Захист прав людей похилого віку.
 3. Професійна діяльність.
 - 3.1. Наука та технології.
 - 3.2. Освіта.
 - 3.3. Культура.
 - 3.4. Засоби передачі інформації.
 - 3.5. Міжнародна торгівля, фінанси та транспорт.
 - 3.6. Сільське господарство.
 - 3.7. Інші види професійної діяльності.
 4. Мир.
 - 4.1. Організація об'єднаних націй.
 - 4.2. Міжнародний мир та безпека.
 - 4.3. Роззброєння.
 5. Захист здоров'я населення та навколишнього середовища.
 - 5.1. Захист здоров'я населення.
 - 5.2. Здоров'я, їжа, харчування.
 - 5.3. Зловживання наркотиками.
 - 5.4. Захист навколишнього середовища.
 - 5.5. Природні ресурси, енергія та картографія.
 6. Міжнародні відносини.
 - 6.1. Розвиток міжнародних економічних відносин.
 - 6.2. Людські ресурси, соціальний та культурний розвиток.
 - 6.3. Підтримка діяльності НУО країн, що розвиваються.
- Неурядові організації можна класифікувати за методами здійснення своїх проєктів. Можна виділити три основні класи неурядових організацій:
- НУО, проєкти яких орієнтовані на "практичне вирішення" тої чи іншої проблеми;
 - НУО, проєкти яких орієнтовані на "наукові дослідження" тої чи іншої проблеми;
 - НУО, діяльність яких полягає в синтезі двох попередніх класів, тобто як в практичному, так і в науковому вирішенні існуючої проблеми.

Під проєктами "практичного вирішення" проблеми розуміються проєкти, які характеризуються цільовим використанням матеріальних ресурсів для досягнення практичної мети проєкта. Характерним представником НУО першого класу є, наприклад, SOS - Kinderdorf International (Австрія), напрямок діяльності "Захист прав молоді та дітей". Проєкти цієї організації направлені на практичну допомогу дітям та юнацтву, які не мають сім'ї. Представником другого класу НУО є International fellowship of reconciliation (Нідерланди), напрямок діяльності "Роззброєння". Проєкти даної організації направлені на пропаганду та сприяння розвитку та впровадженню всесвітньої культури вирішення конфліктних ситуацій ненасильницькими методами. Більш докладно приклади діяльності НУО описані в розділі 3.

НУО в країнах ЄС притаманні такі риси:

- Чітке формулювання мети, задач організації.
- Чітке формулювання методів досягнення мети.
- Розвинена структура організації (прикладом може виступати організаційна структура неурядової організації РВІ , діяльність якої описана в розділі 3):
 - існують окремі департаменти, кожен з яких орієнтован на досягнення локальної мети організації, які є складовою частиною загальної мети;
 - кожен з департаментів має чітке формулювання цілей, задач та методів досягнення мети.
- Взаємозв'язок з всесвітніми організаціями (Всесвітня організація охорони здоров'я, ЮНЕСКО тощо).

Діяльність НУО в країнах ЄС характеризується:

- проведенням проектів даної організації в власній країні;
- спеціальна увага на країни, що розвиваються, на місця стихійного лиха та воєнних дій;
- довготерміновістю проектів;
- діяльність організації здійснюється як шляхом добровільного неоплаченого труда, так і надання платних послуг висококваліфікованих фахівців;
- різні джерела фінансування (донорські, благодійні, членські внески тощо);
- швидке реагування на потреби дня;
- гнучкість у застосуванні методів.

Розділ 2

Законодавчі основи діяльності неурядових організацій в країнах ЄС

2.1. Історія розвитку правових засад НУО в країнах Європи

Співтовариства людей, зв'язаних між собою на політичній, релігійній чи професійній основі, існували ще в стародавності. Вже тоді наявність цих об'єднань так чи інакше торкалося інтересів держави, соціальних груп і конкретних осіб, ці об'єднання одержували законодавчу регламентацію. Так, хоча античність не знала політичних партій у сучасному розумінні, але в 6-7 ст. до н.е. серед жителів античної рівнини існувало особливе політичне угруповання, що являло собою центр зародження античної аристократії. У 5 столітті до н.е. в Афінах організовувалися гетерії - таємні товариства однодумців-олігархів, спрямовані проти демократичного ладу, а в Стародавньому Римі часів республіки були "оптимати", прихильники аристократії, і "популяри", що виражали інтереси всадницького стану, провінціалів і плебсу.

У римських законах XII таблиць (5 століття до н.е.) є згадування про колегії, що підрозділялися на релігійні (жрецькі) і станово-професійні, що мали частково публічно-правовий характер: ремісничі цехи, комерційні корпорації, об'єднання за спільністю інтересів, благодійні організації бідних і т.д. Спочатку римське право визнавало волю об'єднання, його члени могли прийняти будь-яке рішення, якщо в ньому не містилося нічого, що суперечило публічним законам. Цей порядок вільного утворення колегій,

запозичений, за свідченням римського юриста Гаю, із законодавства Солона, тобто з грецького права, проіснував до кінця республіки.

В Європі існували різні релігійні і політичні об'єднання, союзи взаємодопомоги, професійні організації, гільдії. Як відзначає дослідник західного права Гарольд Дж. Берман, система гільдій і цехів у містах XI-XII ст. походить, можливо, від ранньої німецької гільдії, що була військовим і релігійним братерством. Гільдії більш пізньої епохи багато чим зобов'язані руху Світу Господнього X-XI ст., який частково діяв через братерства, що називалися "гільдіями світу". Це були організації добровольців для взаємного захисту і здійснення прав.

З виникненням міст в останні десятиріччя XI століття поширилися купецькі, благодійні, ремісничі й інші гільдії світського характеру. Вони, однак, зберегли сильні релігійні риси, у цілому беручи на себе турботу про духовні, а не тільки матеріальні сторони життя своїх членів. Так, типова гільдія прагнула підтримувати високі моральні стандарти поведінки, караючи своїх членів за богохульство, азартні ігри, лихварство тощо.

Товариствам дозволялося для виконання статутної мети відкривати окремі установи і підприємства, улаштовувати читання, спектаклі, концерти, базари, збирати пожертвування тощо.

2.2. Законодавча база громадських об'єднань у деяких країнах ЄС

В Англії в 1601 році було прийнято закон про використання добродійності, до тексту якого, незважаючи на його скасування в 1888 році, дотепер звертаються англійські юристи при розгляді конкретних справ.

Двадцять шостого серпня 1789 р. у Франції була прийнята "Декларація прав людини і громадянина", що проголосила, що "мета кожного державного союзу складає забезпечення природних і невід'ємних прав людини, таких, як воля, власність, безпека й опір гнобленню..."

В період з кінця XIX до середини XX сторіч у Західній Європі законодавче регулювання права та діяльності об'єднань громадян було закріплено на конституційному рівні.

В різні роки були прийняті конституції країн-членів ЄС: в Австрії 21.12.1867 р.; Фінляндії 17.07.1919 р.; в Італії 22.12.1947 р.; в Данії в 1953 році; в Греції 9.06.1975 р.; в Іспанії 29.12.1978 р. тощо.

Останнім часом виявилася тенденція поряд із загальним проголошенням права на об'єднання визначати в конституціях та окремих законах основи статусу окремих видів об'єднань - політичних партій (ст.21 Основного закону Німеччини, ст.4 Конституції Франції тощо), профспілок (ст.39 Конституції Італії, абзац 1 ст.23 Конституції Греції тощо), підприємницьких союзів (ст.7, частина друга ст.37 Конституції Іспанії тощо). Нерідко при цьому від партій і інших громадських об'єднань потрібно, щоб їхня внутрішня організація відповідала демократичним принципам.

Статус громадських об'єднань змінювався разом із суспільством і статусом особистості: від необмеженого права на об'єднання в Стародавній Греції - до регулювання окремих прав і обов'язків об'єднань осіб в Стародавньому Римі, через професійні середньовічні корпорації з твердою

регламентацією праці і побуту членів, заборони на створення політичних організацій - до дозволу на створення профспілок і політичних партій XIX століття, закріплення права на волю об'єднання в національному законодавстві, а в середині XX століття - і в міжнародних нормах.

У нас є можливість розглянути деякі закони окремих країн-членів ЄС, що конкретизують права та обов'язки неурядових, неприбуткових організацій.

Велика Британія

Закон про благодійні організації 1992 року прийнято як доповнення до Закону про благодійні організації (надалі БО) 1960 року і включає регулювання діяльності по залученню коштів для БО й інших організацій, відновлення положень про суспільні благодійні збори тощо [4,13].

Зареєстрована БО з'являється в офіційній публікації, якщо її загальний доход за минулий фінансовий рік перевищує 5 000 фунтів.

Як юридична особа, благодійна організація володіє нерухомістю, що дозволяється законом. Закон конкретизує види нерухомості:

- будь-яка ділянка землі;
- будь-яка нерухомість (крім землі), яка на законних підставах належить цій БО за наказом комісарів згідно пункту 20 закону 1960 року".

"Ніяка ділянка землі, яка належить до БО, не може бути проданою, зданою в оренду, передана під заставу або інше без наказу суду або комісарів" - говорить закон.

Ірландія

Держава завжди має заохочувати громадян, організації, установи, компанії, які надають допомогу благодійним організаціям або безпосередньо приймають участь в таких заходах. Одна з можливих форм заохочення - податкові пільги [15].

За законом 2001 року пільги можливі в зв'язку з пожертвуваннями, подарунками на користь "затверджених організацій", що включають "законні БО" і різні організації, утворення, визначені Комісарами по доходах спроможними брати участь у новій схемі. Мінімальне пожертвування на користь такої організації, яке дає право на пільги, складає суму в 200 ірландських фунтів (близько 223 доларів США). Це пожертвування може бути виплачено частинами. Немає максимального обмеження по грошовій сумі.

Пожертвування повинне задовольняти наступним умовам:

- воно повинно бути в грошовій формі;
- воно повинно бути неповерненим;
- воно не повинно давати будь-який прямий чи непрямий доход донору або будь-якій особі, яка пов'язана з донором, тощо [12].

В разі благодійного внеску особою, звільнення її від податкових пільг буде надано відповідно до максимальної ставки податку для донора.

Німеччина

Німеччина має два типи неприбуткових організацій, які можуть бути

залученими до діяльності, що загальним правом характеризується як благо-дійна. Це асоціації (Verein) та фонди (Stiftung). Їх діяльність регулюється цивільним правом та податковим законодавством.

Обмеження цивільного права, встановлені в Законі про асоціації (Vereinsgesetz), є в дійсності досить малими та стосуються зареєстрованих асоціацій з великою кількістю членів або асоціацій, у яких іноземні особи є членами або керівниками. В параграфі 14 закону говориться, що асоціаціям з великою кількістю іноземців-членів або керівників заборонено брати участь в політичній діяльності, яка може завдати шкоди внутрішній або зовнішній безпеці або внутрішньому порядку Німеччині або її землям.

Обмеження згідно із податковим законодавством обов'язкові для всіх корпоративних організацій, які залучені до корисної для суспільства діяльності. Цікаво, що хоча німецькі благодійні організації не мають права підтримувати політичні партії, навпаки, політичним партіям дозволено підтримувати благодійні організації. В дійсності, кожна політична партія має благодійний фонд, який проводить велику роботу як в Німеччині, так і за її кордонами.

Бельгія

Для міжнародних асоціацій закон від 25.10.1919 р. вимагав, щонайменше, одного громадянина Бельгії в керівництві асоціації. Метою такого положення було забезпечення юрисдикції бельгійського суду над міжнародними асоціаціями, які засновані за бельгійськими законами [14].

Закон про неприбуткові організації від 27.06.1921 р. був попередником європейського положення, за яким європейці живуть сьогодні. Вимоги щодо національності були стандартним заходом надання організаціям бельгійського "громадянства". Ось чому цей закон вимагав, щоб членами в неприбуткових організаціях було, щонайменше, 75% громадян Бельгії. В 1984 році ця вимога була замінена на необхідність розташування організації в Бельгії.

Європейська Комісія вперше звернула увагу бельгійського уряду на недоліки в законодавстві в березні 1996 року.

Зауважимо, що "одна з фундаментальних свобод", які захищає Договір ЄС, була порушена. В своєму заключенні Суд в особі генерального адвоката Г.Космаса констатував порушення свободи заснування організації.

Два закони Бельгії, які були прийняті 30 червня та 9 серпня 2000 року, відмінили вимоги щодо національності та присутності в Бельгії членів та директорів бельгійських неприбуткових асоціацій та бельгійських міжнародних асоціацій і вирішили проблемні питання між Бельгією та Договором ЄС.

Франція

У 2001 році Франція відзначала сторіччя закону про асоціації 1901 року, його значення в історії Франції не може бути переоцінено. Закон 1901 року показав реальні зміни у відношенні французького суспільства до практики створення асоціацій. Після введення в силу цього закону було

стрімке зростання кількості асоціацій в країні. Це стосується не тільки кількості організацій та їх членів, але також сфер діяльності, в які ці асоціації були залучені [5].

Не має сумнівів щодо важливості закону 1901 року для розвитку сучасних асоціацій Франції. Його простота та відкритість були головними ознаками позитивного відношення до асоціацій, які характеризують сучасне суспільство. Не дивлячись на той факт, що ідеали 1901 сягнули наших днів, реформи все ж таки необхідні.

Існуюча нестача законів відносно економічної діяльності асоціацій створює проблеми, і, таким чином, є ґрунт для зловживань (асоціації, які є на дійсності підприємствами, маскуються під звичайні асоціації).

У Франції зараз існує дві категорії благодійних організацій. Організації можуть отримати статус "благодійної" згідно до адміністративного закону або до податкового законодавства. Обидві можливості є важливими для визначення податкових видатків, але у той самий час адміністративне законодавство надає певні переваги по відношенню до отримання подарунків, внесків до фонду благодійної організації [11].

Податкове законодавство: Статті 200 та 238bis Податкового кодексу дають більш детальне визначення щодо того, який вид діяльності є неприбутковим.

Адміністративне законодавство: асоціації та фонди отримують визначення "громадської користі" після рішення Найвищого адміністративного суду Франції. Політичні організації не можуть бути кваліфіковані як благодійні та отримати відповідний статус як ні за адміністративним, так ні за податковим законодавством. В результаті, якщо благодійна організація проводила політичну діяльність, адміністративні органи повинні були розглядати це як порушення, а така організація ризикує втрати свій статус.

2.3. Міжнародне правове поле НУО

Міжнародне визнання прав людини в "Загальній Декларації прав людини" від 10 грудня 1948 р. стало значною подією світової історії; статус громадських об'єднань одержав міжнародно-правову основу, а право кожного на свободу асоціації стало розглядатися як одне з невід'ємних прав людини.

До першорядних міжнародних актів, що встановлюють основи статусу громадських об'єднань, відноситься Міжнародний пакт про цивільні і політичні права від 16 грудня 1966 р., Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16 грудня 1966 р.[8].

Двадцять четвертого квітня 1986 р. Рада Європи розробила Європейську Конвенцію про визнання правосуб'єктності міжнародних неурядових організацій. Держави, що ратифікували дану конвенцію, зобов'язуються визнавати права міжнародних неурядових організацій у своїх країнах.

Конвенція застосовується до задекларованих міжнародних

асоціацій, фондів, приватних інститутів, що іменуються в конвенції "NGO" ("non-governmental organisation") і відповідають загальним вимогам: доносити некомерційний характер, бути заснованими і діяти відповідно до законодавства своєї країни, мати організаційні структури з місцем перебування у своїй країні чи за кордоном і поширювати свою діяльність мінімум на дві закордонні країни.

У європейському контексті, НУО виконують зв'язуючу роль при взаємодії з Єврокомісією, Європейським парламентом, Економічним та соціальним комітетом, Комітетом по регіонах та з Радою Європи. Їх залучення до створення європейської політики та її впровадження допомагає сприйняттю громадськістю положень та рішень ЄС.

Через свої зв'язки на місцевому, регіональному, національному та європейському рівнях НУО можуть робити слушні внески у процес прийняття рішень та вироблення політики, у формування європейської громадської думки.

Важливо відзначити ту роль, що грають міжнародні НУО в процесі формування норм міжнародного права. Як відомо, МНУО розробляють проекти резолюцій і конвенцій, що надалі можуть бути предметом розгляду держав чи міжурядових організацій і впливати на вироблення норм міжнародного права. Так, наприклад, ініціаторами і авторами прийнятої 20 листопада 1989 р. Конвенції про права дитини були саме міжнародні НУО: запропоновані ними основні принципи захисту прав дітей склали основу міжнародних стандартів у даній сфері. Розгорнута міжнародними НУО кампанія по викорінюванню катувань завершилася прийняттям 10 грудня 1984 р. Конвенції проти катувань і інших жорстоких, нелюдських чи принижуючих гідність видів покарання. Прийнята 18 грудня 1979 р. Генеральною Асамблеєю ООН Конвенція про ліквідацію усіх форм дискримінації у відношенні жінок також є результатом співробітництва і консультацій із МНУО. Представники більш ніж 135 МНУО співробітничали з ООН у виробленні Декларації з проблем корінних народів [8].

* * *

Як висновок можна зазначити наявність трьох рівнів права, що регулюють діяльність міжнародних неурядових організацій: міжнародне право, внутрішньодержавне право і "внутрішнє право" (статут) конкретної МНУО.

У демократичному суспільстві організаційна самостійність і саморегуляторні можливості громадських об'єднань гарантуються законом. При цьому правове регулювання діяльності громадських об'єднань не зводиться до встановлення правового статусу, але має відношення до широкого кола проблем, що характеризують динаміку взаємин громадських об'єднань між собою, але, особливо, із громадянами, державою та міжнародної взаємодії.

Європейський Союз заснований на принципах свободи, демократії, верховенства закону, поваги до прав людини та головних свобод, які є загальними для всіх країн-членів, згідно до так званих критеріїв Копенгагену, членство в ЄС вимагає, щоб країни - кандидати досягли

стабільності інститутів, які гарантують демократію, верховенство закону, права людини та повагу і захист меншин. НУО країн-кандидатів можуть зробити вагомий внесок у розвиток демократії та громадянського суспільства в своїх країнах.

Розділ 3

Напрямки діяльності неурядових організацій в країнах ЄС з ілюстрацією цієї діяльності на прикладах

Як вже відмічалось в розділі 1, в країнах ЄС працює велика кількість неурядових організацій. В даному розділі подано інформацію щодо діяльності деяких найбільш цікавих, на наш погляд, неурядових організацій в країнах ЄС.

Назва організації: **Sos - Kinderdorf International**
(Міжнародний SOS дитячий садок)
Країна: **Австрія**
Напрямок роботи: **Захист прав дітей та юнацтва**
Контактна інформація: <http://www.sos-kd.org/>

SOS - Kinderdorf International неурядова організація, місія якої полягає в забезпеченні власним домом та у допомозі знедоленим дітям, підліткам та юнацтву, доки вони не досягнуть повноліття і не матимуть змоги знайти свою власну дорогу у житті. Для досягнення основної місії організації SOS Children's Villages створює і втілює в життя конкретні програми в залежності від потреб кожної окремої громади. SOS Children's Villages здійснює чисельні програми, які класифікуються за наступними основними напрямками:

- SOS Children's Villages (дитячі SOS поселення) - центральна програма організації, орієнтована на забезпечення родиною і власною оселею знедолених дітей;
- SOS Youth Facilities (SOS програма для юнацтва) - програма орієнтована на допомогу юнацтву та молоді знайти своє місце в житті;
- SOS Kindergartens (SOS дитячі садки) - програма орієнтована на виявлення інтересів та природних схильностей дітей, розвиток у них соціальних, інтелектуальних та практичних навичок, підготовка дітей до школи;
- SOS Vocational Training Centres (SOS центри професійного навчання) - програма орієнтована на здобуття професійної спеціальної освіти, дипломи, отримані за цією програмою, визнаються державними та комерційними структурами;
- SOS Social Centres (SOS соціальні центри) - програма допомоги самотнім матерям, жінкам, родинам, які живуть за межею бідності, в районах стихійних лих або в районах проведення бойових дій;
- SOS Medical Centres (SOS медичні центри) - метою цієї програми є

поліпшення показників стану здоров'я дітей та юнацтва, які проживають в SOS Children's Villages;

- SOS Emergency Relief Programmes (SOS програма реагування на непередбачені ситуації) програма орієнтована на швидке реагування на гарячі події в світі та на проведення довгострокових проектів.

На сьогоднішній день SOS - Kinderdorf International проводить діяльність в 131 країні на п'яти континентах. Близько 49000 дітей та молодих людей знаходяться під опікою 423 проектів SOS Children's Villages та 312 проектів SOS Youth Facilities по усьому світі. У цілому 300000 молодим людям була здійснена допомога за 1492 проектам.

Назва організації:

International Federation for Home Economics (IFHE)

(Міжнародна Федерація з практичних питань дому)

Країна: **Австрія**

Напрямок роботи: **Захист прав сім'ї**

Контактна інформація:

Web: <http://www.ifhe.org/>, E-mail: office.ifhe@t-online.de,

office@ifhe.org, at Kaiser-Friedrich-Strasse 13, D - 53113 Bonn, Germany,

Phone: +49 (0)228-921 25 90, Fax: +49 (0)228-921 25 91

IFHE - організація професіоналів, робота яких пов'язана з різноманітними аспектами родини. Головною їх метою є покращення щоденного життя як окремої людини, так і цілої сім'ї, братства.

Завдання організації:

1. Сприяти дотриманню прав людини та підтримка загальних сімейних цінностей з метою допомогти кожній людині досягти своїх максимальних можливостей та розвинути її почуття власної гідності та незалежності.
2. Сприяти поінформованості кожної людини в наступних питаннях: сім'я та дім є основним підґрунтям для виховання кожної людини; здоров'я родини є основою інфраструктури для всіх форм соціального та економічного розвитку.
3. Придавати спеціальну увагу соціальному, економічному впливу на управління повсякденним життям як окремого індивідуума, так і цілої родини.
4. Виховувати розуміння необхідності освіти в питаннях домашнього та сімейного життя, незалежно від віку та соціального стану людини.
5. Підтримувати та координувати діяльність інших організацій, яка направлена на пропаганду соціальних ідей IFHE.
6. Підтримувати всі наукові дослідження, які мають відношення до встановлення здорової атмосфери в сім'ї.
7. Підвищувати професійний рівень членів своєї організації за допомогою проведення відповідних практичних семінарів, конференцій, публікацій тощо.

Основна робота IFHE полягає в проведенні конференцій, семінарів, тренінгів та зустрічей, тематика яких узгоджується з метою організації.

Зокрема, на останній щорічній зустрічі, яка відбулася в Відені, головними напрямками роботи були визнані: питання, пов'язані з управлінням ресурсів родин; забезпечення їжею та здоровим харчуванням; розвиток та підтримка інституту родини; політична, економічна освіта громадян та відповідні практичні заняття; програма допомоги нужденним та малозабезпеченим в країнах Європи; розвиток та підтримка статусу жінки та сім'ї.

Основним з напрямків діяльності організації є установа зв'язків з організаціями, інститутами в країнах Європи з метою приєднання їх до IFHE, розвиток механізму взаємозв'язків організацій з країн Центральної та Західної Європи з організаціями-членами IFHE. Однією із країн, на які орієнтовано цю програму, є Україна.

Назва організації: **Vienna NGO Committee on the Family**

(Віденський комітет з питань сім'ї)

Країна: **Австрія**

Напрямок роботи: **Захист прав сім'ї**

Контактна інформація:

<http://www.viennafamilycommittee.org/>

email: famcom.vienna@utanet.at Brunngasse 12, A-3100 St. Poelten, Austria.

За підтримкою Центру соціального розвитку та гуманітарних справ при ООН у 1985 році був створений Віденський комітет з питань сім'ї як платформа для обміну інформацією, яка стосується теми родини. Віденський комітет з питань сім'ї здійснює діяльність за такими напрямками:

1. Міжнародний обмін інформацією - передбачено випуск щоквартального бюлетеню "Віденський комітет з питань сім'ї", метою якого є поширення можливості обміну інформацією через всесвітню мережу Інтернет з актуальних питань, які стосуються теми "Сім'я", наприклад, спеціальні статті на тему прав та захисту сім'ї, новини ООН, які стосуються теми "Сім'я", новини Vienna NGO Committee on the Family, репортажі про значимі поточні та майбутні події.
2. Взаємозв'язок з ООН - співпраця з відповідними програмами ООН, які стосуються теми "Сім'я".
3. Увага до НУО в Африці, напрямком діяльності яких є тема сім'я - в рамках цього проекту передбачено об'єднання п'ятидесяти однієї проблемно-орієнтованої НУО в Кенії шляхом створення міжнародного інтерактивного форуму між учасниками НУО та регіональними, національними та міжнародними інституціями.
4. Пильна увага до проблемно-орієнтованих НУО країн Карибського басейну - проект передбачає побудову інтерактивної мережі відповідних НУО.
5. Пильна увага до проблемно-орієнтованих НУО в країнах Центральної та Східної Європи - в рамках проекту передбачається побудова інтерактивної мережі відповідних НУО.
6. Проведення заходів до Міжнародного дня Сім'ї - в рамках проекту

планується міжнародний форум "THE CHANGING ROLE OF FATHERS AND MOTHERS IN SOCIETY" ("Зміна ролі батька та матері в суспільстві").
7. Формування робочих груп VIENNA NGO COMMITTEE ON THE FAMILY по роботі з країнами, що розвиваються, з країнами Центральної та Східної Європи тощо.

Членами THE VIENNA NGO COMMITTEE ON THE FAMILY є 41 організація з статусом повного членства (наприклад такі відомі організації як Європейський Союз Жінок, Міжнародна Рада Жінок, Міжнародна рада по управлінню приростом населення, Міжнародна федерація розвитку родини, Міжнародна федерація жінок, які займаються професійною діяльністю тощо) та 22 організації з статусом асоційованого членства. Необхідно відмітити, що членство в THE VIENNA NGO COMMITTEE ON THE FAMILY є платним, отримані кошти покривають адміністративні витрати, пов'язані з проведенням зустрічей, конференцій, публікацією інформаційних матеріалів тощо. Значну роль в фінансуванні проектів даної організації відіграють спонсорські та донорські внески. Фінансова підтримка надходить від урядів Австрії, Німеччини, Ліхтенштейну, Люксембурга, Іспанії та від таких організацій, як Європейський Союз, Благодійний фонд ООН, Добровільний фонд ООН у справах Родини, а також від чисельних бізнесових структур та приватних осіб.

Нижче наведені деякі з проектів, реалізовані в 2001 році VIENNA NGO COMMITTEE ON THE FAMILY:

1. Проект Міжнародний День Родини - публікація проблемно-орієнтованих бюлетенів: "International Day of Families and the International Year of Volunteers" ("Міжнародний день сім'ї та міжнародний рік добровільців"), "Male Involvement in Families" ("Участь чоловіка в родині") тощо; проведення заходів до Міжнародного дня Родини - 2001, темою якого була "Families and Volunteers: Building Social Cohesion" ("Родина та доробильці: побудова соціальних відносин").
2. Співпраця з ООН - в рамках напрямку було здійснено підготовку проектів інформаційних документів на тему Родина;
3. Активна участь на 39-ій сесії Комітету по соціальному розвитку (Нью-Йорк, лютий 2001), темою якої була "Enhancing Social Protection and Reducing Vulnerability in a Globalizing World" ("Збільшення соціального захисту та зменшення уразливості в світі");
4. Побудова проблемно-орієнтованої мережі організацій в Африканських країнах та країнах Центральної та Східної Європи;
5. Участь в міжнародних конференціях, семінарах та зустрічах.

Назва організації: **Plan** (План)

Країна: **Великобританія**

Напрямок роботи: **Захист прав дитини**

Контактна інформація: <http://www.plan-international.org/>

Chobham House, Christchurch Way, Woking,

Surrey GU21 1JG, United Kingdom, Tel (+44)1483 755 155,

Fax (+44)1483 756 505

Plan - гуманітарна організація, напрямком діяльності якої є захист прав дітей. Діяльність організації полягає в роботі з окремими родинами та державами з метою задоволення потреб дітей у всьому світі. Організація не є політично або релігійно орієнтованою і має за мету побудувати кращий світ для дітей сьогодні і в майбутньому. Plan бачить світ таким, в якому кожна дитина зможе реалізувати всі свої можливості в суспільстві, який поважає права та гідність людини. Plan реалізує свої проекти шляхом довготермінових проектів: побудова дружніх відносин (реалізація права слухати і бути почутим); освіта (реалізація права на навчання); місце проживання (реалізація права на благопристойне місце проживання); здоров'я (право рости здоровим); засоби існування (реалізація права заробляти на життя).

Характерними рисами, які властиві, на думку Plan, лише їй організації, є наступні: діяльність організації фінансується за рахунок індивідуальних спонсорів, лише 15% від загальної суми пожертвувань надходять від держави або інших державних інституцій; Plan здійснює допомогу дітям та родинам, незалежно від їх культури та релігії; цілісність проектів - успіх проектів, реалізованих даною організацією, залежить від цілісного підходу до кожного проекту, який полягає в ретельній підготовці кожного кроку; довгостроковість проектів.

Організація отримує фінансову підтримку з 16 донорських країн: Австралія (2%), Бельгія (3%), Данія, Франція, Фінляндія, Корея, Іспанія, Швеція (6%), Норвегія (6%), Канада (9%), Великобританія (9%), Німеччина (11%), Японія (11%), США (11%), Нідерланди (32%).

Plan було засновано в 1937 році в Іспанії з метою забезпечення їжею, домом та освітою дітей, життя яких було зруйноване Іспанською громадянською війною. Після закінчення другої Світової війни Plan розширив свою роботу на територію післявоєнної Європи. Поступово Plan розпочав роботу в країнах Африки, Азії, Латинської Америки та країнах Карибського моря. На сьогодні Plan є однією з розвинутіших організацій світу. Робота проводиться з 45 країнами, що розвиваються. За 2001 фінансовий рік цим країнам було надано 241 млн. доларів США на реалізацію проектів за такими напрямками: освіта, здоров'я, проживання тощо.

Назва організації: **Medical Women's International Association**

(Міжнародна асоціація жінок-лікарів)

Країна: **Німеччина**

Напрямок роботи: **Захист прав жінки**

Контактна інформація: <http://members.aol.com/mwia/>

Medical Women's International Association є міжнародною неурядовою організацією, метою якої є:

- сприяння співпраці жінок-лікарів в різних країнах, сприяння їх загальним інтересам, розвитку дружніх відносин та взаєморозуміння між жінками-лікарями всього миру;
- сприяння дотриманню прав жінок та нейтралізація всіх форм дискримінації

жінок в професійному та соціальному плані;

- активізація роботи по усуненню дискримінації жінок в медичній професії;
- пропонування жінкам-лікарям можливості зустрічатися для обговорення питань, які стосуються здоров'я та благополуччя людства.

На сьогоднішній день MWIA є організацією, яка представляє 70 країн-членів на п'яти континентах. Різноманітне культурне підґрунтя кожної країни, медичні традиції та проблеми, які виникають в кожній країні, є приводом для проведення регулярних форумів, конференцій та семінарів, на яких обговорюються актуальні теми. Таким чином, MWIA надає своїм членам можливість обговорення та обміну новими ідеями, здобутим досвідом тощо.

Кожні три роки Асоціація проводить Міжнародні конгреси та Генеральні асамблеї в різних країнах-членах по всьому світу, на яких визначається план заходів та політика дій організації. Асоціація підтримує міцні зв'язки з всесвітніми міжнародними організаціями: ВООЗ, Економічна та Соціальна Рада, ООН (фонд захисту прав дітей), Міжнародна асоціація медичних наук.

Назва організації: **Amici dei Bambini**

Країна: **Італія**

Напрямок роботи: **Захист прав дітей**

Контактна інформація:

Web: <http://www.aibi.it/>,

email aibi@aibi.it,

telephon +39.02.988221, fax +39.02.98232611

Amici dei Bambini - неурядова організація, напрямком діяльності якої є захист прав дітей. Діяльність організації опирається на наступні принципи: центральна роль в проектах організації належить дітям, організація захищає право кожної дитини жити, рости, отримати освіту у власній країні, з тим щоб мати конкретні можливості досягти кращого життя в суспільстві. Виходячи з даних принципів, організація здійснює:

- підтримку матерів та батьків з будь-якого куточка світу, з тим щоб вони мали можливість належним чином виховати своїх дітей;
- підтримка знедолених дітей з тим, щоб вони швидше знайшли любов в будь-якій родині;
- збільшення поінформованості суспільства по відношенню до проблем, з якими стикаються неповнолітні, та прав дитини в суспільстві;

Діяльність організації відбувається у таких основних напрямках:

- Міжнародна співпраця - передбачає організацію та проведення проектів, які адресовані підліткам з країн, що розвиваються, та з країн, в яких склалася кризова ситуація. Організація здійснює проекти в таких країнах: Албанія, Боснія, Бразилія, Болгарія, Китай, Колумбія, Ірак, Молдова, Чеська Республіка, Румунія, Україна.
- Міжнародне всиновлення - в рамках проекту передбачаються організаційні дії, направлені на підтримку та збільшення поінформованості щодо питань

всиновлення, тренінги потенційних батьків та підтримка їх на всіх етапах всиновлення в наступних країнах: Еквадор, Перу, Гондурас, Колумбія, Пакистан, Болівія, Молдова, Україна, Шрі-Ланка, Албанія.

Організація має представництва в усіх країнах, в яких здійснює проекти.

Назва організації:

International Society for Human Right

Країна: **Німеччина**

Напрямок роботи: **Захист прав людини**

Контактна інформація: <http://www.ishr.org/>

Borsigallee 9, D-60388 Frankfurt/ Main, Germany,

Tel: +49 69 4201080, Fax: +49 69 42010829

ISHR - міжнародна неурядова організація, робота якої базується на Загальній декларації про права людини від 10 грудня 1948 року. ISHR була заснована в 1972 році і на сьогоднішній день нараховує двадцять чотири країни та 20000 членів організації, має представництва ISHR в багатьох країнах, зокрема на Україні.

Організація здійснює свої проекти незалежно від расової приналежності, релігійних чи політичних вподобань. Фінансування проектів відбувається виключно за рахунок благодійних внесків. ISHR має статус консультанта при Раді Європи та є членом комітета НУО при Раді Європи. Організація також має статус спостерігача в Комітеті по правам людини в Африці та при Департаменті суспільної інформації ООН .

На даний час організація здійснює наступні проекти:

1. Збільшення поінформованості суспільства щодо діяльності Міжнародного Кримінального Суду (МКС) в країнах Східної Європи. Підписанням Римського Статуту 17-го липня 1998 р. світове співтовариство прийняло рішення про створення Постійного Міжнародного Кримінального Суду. Ціль МКС - розслідування, затримання, обвинувачення і, якщо доведена провина, покарання злочинців, винних у скоєнні тяжких злочинів проти прав людини. Міжнародному Кримінальному Суду підсудні наступні злочини:

- геноцид - дії, що здійснюються з наміром знищити повністю або частково будь-яку національну, етнічну, расову або релігійну групу як таку;
- злочин проти людяності - дії, що здійснюються в межах широко-масштабного або систематичного нападу на будь-яких цивільних осіб, якщо такий напад відбувається свідомо;
- військові злочини - істотні порушення положень Женевської конвенції від 12 серпня 1949 р. як у внутрішніх, так і в зовнішніх збройних конфліктах.

2. Підтримка діяльності НУО в Румунії. Мета проекту полягала в організації копіювальної служби в Бухаресті, послугами якої могли користуватися НУО по пільговим цінам для створення друківаних матеріалів.

3. Практичні заняття за темою демократії та прав людини для українських військових. Мета проекту: сприяти самоаналізу та розвитку поінформованості

щодо демократичного суспільства в Українських збройних силах, сприяти розумінню політики міжнародного миротворництва, використовуючи приклад діяльності Міжнародного Кримінального Суду, підтримка реалізації системи демократичних цінностей принципів та норм права в Українських збройних силах, зміцнення взаємодії НУО, особливо ISHR, з Українськими збройними силами в області демократичних процесів в українському суспільстві.

Назва організації: **International Union of Tenants**

(Міжнародний союз власників нерухомості та осіб, які винаймають житло)

Країна: **Швеція**

Напрямок роботи: **Захист прав людей**

Контактна інформація: <http://www.iut.nu/>,

P.O. Box 7514, SE-103 92 Stockholm, Sweden,

Tel 46. +8 791 02 20, Fax 46. +8 20 88 46, E-mail: info@hyresgasterna.se

IUT - міжнародна неурядова організація, яка була заснована в 1926р. Метою організації є захист інтересів власників нерухомості та осіб, які винаймають житло. На сьогоднішній день IUT нараховує 41 асоційованого члена з 37 країн, з яких 24 є європейськими.

Організація переслідує наступну мету: співпраця власників нерухомості та осіб, які наймають житло; пильна увага на реалізацію права кожної людини проживати в доброму помешканні, яке має здорову атмосферу; захист прав власників нерухомості та осіб, які винаймають житло; виступ проти дискримінації, яка стосується статевих, етнічних та релігійних груп; забезпечення безпеки власників нерухомості та осіб, які наймають житло.

Діяльність організації включає: поширення інформації щодо прав власників житла та осіб, що наймають житло, через Інтернет; щоквартальне видання журналу The Global Tenant magazine (журнал власників житла та осіб, що його наймають); проведення семінарів, конференцій, тема яких узгоджена з метою організації; партнерські відносини з агенціями ООН, такими як Європейська економічна комісія, Центр по вивченню проблем домовластництва, Міжнародна федерація з питань планування та проживання.

Назва організації: **ABANTU for development**

(ABANTU за розвиток)

Країна: **Велика Британія**

Напрямок роботи:

Розв'язання конфліктних ситуацій

Контактна інформація: <http://www.abantu.org/>

ABANTU for Development - міжнародна неурядова організація, яка

була заснована в 1991 році. Діяльність організації направлена на дев'ятьнадцять Африканських країн. Робота полягає в проведенні тренінгів, забезпеченні інформацією та консультаціями щодо стійкого розвитку країн Африки. Місія організації полягає в наданні африканському народу, особливо жінкам, право брати участь та приймати рішення на всіх рівнях суспільного життя.

Організація виступає проти культурних, правових та політичних перепон, які заважають жінці досягти економічної та правової незалежності.

Стратегія організації полягає у сприянні африканському народу розвинути навички роботи в економічній, політичній області, в області охорони здоров'я та навколишнього середовища, у підтримці розвитку неурядових організацій.

Основними досягненнями Abantu for development є наступні: за період з 1998 по 2001 рік навчено біля 700 чоловіків та жінок в країнах Східної, Південної та Західної Африки, було проведено 150 тренінгів, які входять в програму розвитку навичок роботи в різноманітних сферах суспільного життя. З 2001 року організація здійснює прийнятий стратегічний план, основними напрямками якого є: боротьба з бідністю, забезпечення інформаційними та комунікаційними технологіями, розв'язання конфліктних ситуацій тощо. Організація здійснює свої проекти в таких областях як: освіта та розвиток розумових здібностей; дослідження, публікації та комунікації; суспільна поінформованість. Abantu for development видає щомісячні журнали, які присвячені актуальним проблемам окремих верст населення африканського народу (жінки, люди похилого віку, студенти тощо) та відображають діяльність організації по досягненню своєї мети.

Назва організації: **Anti-slavery International**

Країна: **Великобританія**

Напрямок роботи: **Захист прав людини**

Контактна інформація:

<http://www.antislavery.org/>

Anti-slavery International - міжнародна неурядова організація по захисту прав людини, яка була заснована в 1839 році. Організація працює як на місцевому, регіональному рівні, так і на національному та міжнародному рівнях в області ліквідації системи работоргівлі по всьому світу.

Робота Anti-slavery International проводиться за трьома основними темами, умовними назвами яких є: Програма, Комунікація, Інформація. Вони дають можливість організації здійснювати ефективну роботу по досягненню своєї основної мети.

В рамках теми Програма здійснюється робота з партнерськими організаціями по збору інформації, яка стосується безпосередньо центрального предмету діяльності організації: дитячий труд, діти-солдати, торгівля людьми, примусовий труд, примусове та раннє заміжжя, проституція тощо. Отримана інформація дістає відображення в міжнародних

публікаціях з тим, щоб сприяти правам по захисту людей, що експлуатуються.

В рамках теми Комунікація здійснюється освітня робота з тими, хто робить інформативні огляди, навчальні матеріали, а також з видавцями щоквартального журналу організації "Репортер" з метою інформування як суспільства, так і осіб, що приймають рішення, щодо проблем работорівлі в світі. Anti-slavery International співпрацює з національними урядами, ООН, Європейським Союзом з метою прийняття політики, яка б допомогла припинити всі форми рабства.

Тема Інформація включає в себе акції по збору матеріальних коштів, посилення на відповідну літературу та архів інформації. Фінансова допомога поступає від громадських організацій, трастів, фондів, урядів, Європейського союзу та інших інституцій, які усвідомлюють важливість боротьби з рабством у всьому світі.

Назва організації:

World Federation of the Deaf (Всесвітня асоціація глухих)

Країна: **Фінляндія**

Напрямок роботи:

Захист прав людей з фізичними вадами

Контактна інформація:

<http://www.wfdnews.org/>

Fax: +358 9 580 3572, TEL: +358 9 580 3573, PO Box 65, 00401 Helsinki, Finland

WORLD FEDERATION OF THE DEAF

World Federation of the Deaf - всесвітня неурядова організація, яка представляє інтереси глухих людей зі всього світу. Організація була заснована в Італії в 1951 році та на сьогоднішній день є однією з найстаріших організацій людей з фізичними вадами. Членами організації є національні організації глухих людей з 120 країн світу, 70 тисяч осіб. Пріоритетними напрямками діяльності World Federation of the Deaf є: захист прав глухих людей та ліквідація дискримінації суспільства глухих людей та мови знаків; освіта глухих людей; зміцнення асоціації глухих людей; стабілізація роботи регіональних організацій.

Необхідно відмітити, що в своїх проєктах World Federation of the Deaf звертає особливу увагу на країни, що розвиваються, оскільки за статистикою організації біля 80% глухих мешкають саме в цих країнах. Більш того, лише 20% глухих людей зі всього світу отримали освіту взагалі, із них 1% отримав освіту на мові знаків, це при тому, що більшість глухих людей використовують цю мову в своєму повсякденному житті.

World Federation of the Deaf має консультативний статус в наступних організаціях: Департамент освіти при ООН, наукові та культурні організації (ЮНЕСКО), Всесвітня організація охорони здоров'я, Міжнародна організація робітників.

Джерелом фінансування діяльності Федерації є: регулярні членські зноси, пожертвування, державні або фондові гранти.

Назва організації:

Education International (Міжнародна освіта)

Країна: **Бельгія**

Напрямок роботи: **Освіта**

Контактна інформація: <http://www.ei-ie.org/>

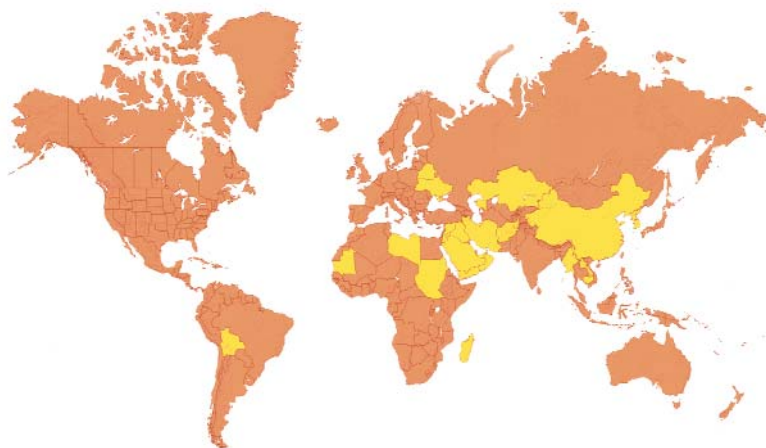
Education International - міжнародна організація профспілок, 24,5 мільйона членів якої представляють всі сфери освіти, від початкової школи до університетів, загалом 309 національних профспілок та асоціацій в 127 країнах світу.

Організація має за мету:

- відстоювати професійні інтереси освітніх службовців; сприяти миру, демократії, соціальної справедливості та рівності для людей будь-якої національності шляхом забезпечення їх якісною освітою;
- боротися з будь-якими формами расизму та дискримінації в суспільстві та освіті; звернути особливу увагу на підвищення ролі жінки та її становища в суспільстві, в професії викладача та в освітніх організаціях;
- спостерігати за виконанням прав таких уразливих груп населення, як етнічна меншість, діти, емігранти, інваліди.

На рисунку відмічені країни, які є членам Education International.

 країни, які є членам Education International

Кожні три роки приходить на Всесвітній Конгрес, на якому присутні делегації від всіх членів організації, спостерігачі від всесвітньо відомих організацій та міжурядових агенцій, з якими організація підтримує міцні стосунки. На Конгресі приймається програма дій організації та обирається Виконавче Правління, яке здійснює нагляд та виконання політики організації до наступного Конгресу. Правління збирається раз на рік для контролю за виконанням рішень, прийнятих Конгресом. Секретаріат є головним органом управління Education International, який розташовано в

Брюсселі, складається з п'яти департаментів: освіта, профспілки, права людини, розвиток співпраці та обмін інформації. Організація має регіональні представництва в країнах-членах організації.

Кожні три роки члени Education International збираються на регіональні конференції, які проводять в кожному регіоні в залежності від політики та напрямків діяльності організації.

В 2001 році Education International прийняла програму дій на наступні три роки. Програма дій присвячена основній темі - освіта в світовій економіці. Підтемами програми є: можливість отримання освіти для всіх верст населення; освіта та новітні технології; права та умови зайнятості викладачів та освітнього персоналу.

Назва організації:

International Association of School and Institutes of Administration (Міжнародна організація адміністрації шкіл та інститутів)

Країна: **Бельгія**

Напрямок роботи: **Розробка політики в освіті**

Контактна інформація:

<http://www.iiasiisa.be/>, rue Defacqz, 1, Bte 11

B-1000 Bruxelles (Belgique), Tel : 32 - 2-536.08.80

Fax : 32- 2-537.97.02

The International Association of Schools and Institutes of Administration (IASIA) - є асоціацією організацій та індивідуальних членів, інтереси та діяльність яких фокусуються на управлінні на державному та місцевому рівні. На сьогоднішній день в організації мають членство біля 170 інституцій з 70 країн світу. Члени організації групуються по семи географічним регіонам. Діяльність членів організації включає освіту та тренінги для адміністраторів та менеджерів, відповідні дослідження, консультації та публікації. IASIA - є неурядовою організацією, яка підтримується за рахунок членських внесків, надходжень від запропонованих послуг, добровільної допомоги членів організації та грантів від благодійних фондів.

Метою організації є:

- сприяння та підтримка співпраці між членами-організаціями та індивідуальними членами для втілення їх здібностей в зміцнення адміністративних та управлінських можливостей урядів, організацій, агенцій та підприємств, які надають їм послуги; сприяння у обміні інформацією, ідеями, досвідом тощо; сприяння підвищенню знань, досвіду тощо.

Діяльність організації проводиться за трьома основними напрямками:

- щорічні конференції - проводяться в різних регіонах з метою організації зустрічі індивідуальних членів та членів-організацій та з метою створення відкритого доступу до Асоціації персоналу організацій; теми, які обираються для щорічних конференцій, відображають найбільш актуальні питання в суспільній адміністрації та управлінні;

- робочі, дослідницькі групи - призначені для вивчення та розвитку конкретних тем в області суспільної адміністрації, управління та для обміну інформацією та досвідом;
- публікації - дискусії, які відбувалися на конференціях, включаючи звіти членів організації, дістають своє відображення в публікаціях.

З планом майбутніх заходів на поточний рік можна ознайомитися за адресою: <http://www.iiasiisa.be/schools/eaagenda.htm>

Назва організації:

World Association of Industrial and Technological Research Organisations (Всесвітня асоціація промислових та технологічно дослідних організацій)

Країна: **Німеччина**

Напрямок роботи: **Наука та технології**

Контактна інформація: <http://waitro.dti.dk/>
 Danish Technological Institute, Gregersensvej, P.O.
 Box 141, DK-2630 TaastrupDenmark Tel: +45-72202085,
 Fax: +45-72202080, waitro@teknologisk.dk

WAITRO - незалежна неприбуткова глобальна мережа промислових, дослідницьких та технологічних організацій. При відродженні промисловості у всьому світі в 60-х роках ХХ сторіччя були засновані численні промислові та технологічно-дослідні інституції, незабаром вже стала зрозумілою необхідність створення асоціації для ефективного зв'язку та обміну ідеями, інформацією, досвідом та ресурсами між дослідницькими організаціями як на регіональному, так і на місцевому рівні. Тому в жовтні 1970 було створено WAITRO під егідою ООН на зустрічі, де були присутні 96 офіціальних представників провідних технологічно-дослідних інституцій та представники декількох урядових та неурядових організацій.

Метою організації є:

- підвищити рівень та розширити можливості членів організації шляхом сприяння обміну дослідницькими результатами та технічними ноу-хау та впровадження технологічних методів в промисловість;
- забезпечити взаємозв'язок між членами організації та національними і міжнародними агенціями для супроводження дослідження та розробок;
- визначати поле діяльності, де необхідний взаємозв'язок між членами організації на міжнародному або регіональному рівні; WAITRO допомагає членам організації зосередити зусилля для великих дослідних програм; проведення програм-тренінгів, робочих груп для персоналу організацій-членів WAITRO з країн, що розвиваються.

WAITRO активно співпрацює з міжнародними інституціями та організаціями, включаючи інституції ООН, міжурядовими та неурядовими організаціями, приватними виробництвами та академіями. Загалом організація нараховує біля 80 країн-членів.

WAITRO управляється власною Генеральною Асамблеєю, яка складається з представників організацій-членів. Генеральна Асамблея

збирається кожні два роки для встановлення політики дій організації, затвердження бюджету, виборів службовців та огляду роботи Виконавчого комітету.

Фінансування проектів організації здійснюється за рахунок щорічних благодійних внесків, сума членів яких залежить від рівня національного доходу країни, також організація отримує підтримку від деяких державних, міжурядових та неурядових організацій, інституцій ООН, приватних благодійних організацій тощо. WAITRO має консультативний статус при Економічній та Соціальній Раді ООН.

Назва організації:

Peace Brigades International (PBI)

(Міжнародні об'єднання за мир)

Країна: **Великобританія**

Напрямок роботи: **Мир та безпека**

Контактна інформація:

<http://www.peacebrigades.org/>

5 Caledonian Road, London N1 9DX U.K.,

Tel: 44-20-7713-0392, Fax: 44-20-7837-2290,

Email: pbiio@gn.apc.org

Peace Brigades International - неурядова організація, мета якої є підтримка як політичних, так і соціальних процесів шляхом пропаганди ненасильницьких методів розв'язання конфліктів та культури миру та правосуддя.

PBI вивчає, розвиває та моделює всі форми ненасильницького втручання. Фінансову підтримку організації забезпечує міжнародна мережа організацій та приватних осіб. Робота організації проводиться в трьох основних напрямках:

- **Захисне супроводження** - PBI має досвід по супроводженню тих, кому погрожують політичним насильством. Організація здійснює супроводження лідерів партій, активістів в боротьбі за захист прав людини. Команда PBI має спеціальні навички роботи щодо різноманітних проявів політичного насильства і знає, як краще використовувати міжнародні засоби для запобігання насильству.
- **Мирна освіта** - робота організації полягає в проведенні робочих груп та семінарів за темою ненасильницького розв'язання конфліктів.
- **Публікації** - всі проведені проекти знаходять відображення в звітах організації, де описується проведена робота та ситуації в країні, де здійснювався даний проект.

Такими проектами, є: проект в Шрі-Ланка, який закінчився 1998 році, в 1991 році було розпочато проект в Північній Америці, проект в Колумбії проводився з 1991 по 1994 рік. З 1995 року розпочато довготерміновий проект в Гаїті. Також організація приймала участь разом з іншими організаціями в проектах у Хорватії та Косово. PBI були проведені проекти в Північній Ірландії, Ізраїлі та Палестині, Південній Африці.

Основою організації є так звана Група Країн (Country Groups). Вони

підбирають та тренують добровольців, збирають пожертвування, здійснюють публікації щодо діяльності організації, забезпечують безпеку команд РВІ та людей, які їм допомагають. Для виконання кожного проекту створюється Проектний Комітет та Проектний Офіс, останній з яких за звичай розташовується поза межами країни, в якій здійснюється проект. Для прийняття рішень щодо політики організації існує Генеральна Асамблея, яка збирається кожні три роки. Асамблея проводилась в Канаді, Німеччині, Індії, Нідерландах, Швеції. Міжнародна Рада втілює в життя, політику та проекти, затвержені Генеральною Асамблеєю та приймає рішення між зборами Генеральної Асамблеї.

На теперішній час РВІ здійснює проекти в Мексиці, Колумбії, Індонезії. Основна мета проектів полягає в підтримці ініціативи місцевого населення щодо зростання поваги до дотримання прав людини, міжнародного права людини, підтримка ініціативи ненасильницького розв'язання конфліктних ситуацій.

Назва організації:
European Wind Energy Association
(EWEA) (Європейська асоціація
використання вітряної енергії)
Країна: **Бельгія**
Напрямок роботи:

Охорона навколишнього середовища

Контактна інформація: <http://www.ewea.org/>

Rue du Trone 26 , B-1000 Brussels, Belgium, Tel: +32 2 546 1940, Fax: +32 2 546 1944,

E-mail: ewea@ewea.org

EWEA - єдина організація, яка представляє інтереси суспільного використання вітряної енергії на міжнародному рівні. Основна мета організації полягає в підвищенні поінформованості щодо значення вітряної енергії і у зростанні розуміння стрімкого розвитку процесів, що відбуваються в промисловості, які дозволяють вітряній енергії відігравати всезростаючу роль як очисника повітря.

Завданнями EWEA є:

- здійснювати дії по обміну інформацією та дискусії, які стосуються використання повітряної енергії;
- організовувати робочі групи та конференції, видавати журнали та брошури;
- представляти ідею використання вітряної енергії на міжнародних дебатах, які стосуються теми використання енергії, захисту навколишнього середовища;
- забезпечувати та розвивати використання вітряної енергії в суспільстві.

EWEA - є радником декількох інституцій ООН, Європейського Союзу, організація тісно співпрацює з Всесвітнім Банком, Міжнародною Енергетичною Агенцією та чисельними урядами. Заснована в 1982 році, EWEA є неурядовою організацією, яка головним чином складається з національних кооперативних громад, компаній та організацій, діяльність яких стосується використання повітряної енергії. На даний час загальне

число членів-організацій EWEA складає біля 15 000. Серед них є провідні виробники вітряних турбін та провідні дослідницькі центри. Членство в організації відкрито для всіх компаній Європи та світу, задачі яких полягають в розповсюдженні ідеї використання вітряної енергії.

Розділ 4. Схожість та відмінність організації та діяльності НУО в Україні та у країнах ЄС

4.1. Характеристика діяльності НУО в Україні

Неурядові організації відіграють важливу творчу роль у формуванні сучасного громадянського суспільства в Україні, становленні демократії, захисту прав громадян, у вирішенні загальнонаціональних і регіональних задач, пов'язаних з розвитком економіки, соціальним захистом населення.

Розвиток громадянської активності свідчить про демократизацію суспільства. Стрімке зростання кількості громадських організацій розпочалося в Україні з 1992 року, після прийняття Закону України "Про об'єднання громадян". За даними Центру іновачій та розвитку, у 1991 році було зареєстровано 319 з діючих сьогодні громадських організацій, у 1992 році - 1356, а в 1993 році - 3257. Рекордної кількості реєстрація громадських організацій досягла в 1997 році, коли з'явилися 4134 нових об'єднань громадян, а в 1998 році - ще 3965. Таким чином, на початок 1999 р. в Україні зареєстровано понад 23 тисячі громадських організацій і благодійних фондів.

Природно, що переважна кількість організацій існує в Києві, адже більшість всеукраїнських об'єднань громадян розташовує свої центральні органи саме у столиці. Київ сьогодні - найактивніший осередок суспільно-політичного життя держави, наявність тут майже 15% неурядових організацій України стає досить переконливим аргументом у діяльності потужного третього сектора.

Громадські організації та благодійні фонди України за напрямками їхньої діяльності можна класифікувати наступним чином:

1. Права людини.

1.1. Організації сприяння розвитку демократії та становлення громадянського суспільства.

1.2. Організації сприяння розвитку місцевого самоврядування.

1.3. Громадські організації захисту прав та інтересів громадян.

1.4. Релігійні організації.

1.5. Молодіжні об'єднання, студентські організації.

1.6. Об'єднання ветеранів та інвалідів військових дій.

1.7. Об'єднання осіб з спільними захворюваннями.

1.8. Об'єднання учасників ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС.

1.9. Об'єднання репресованих та колишніх в'язнів.

2. Професійна діяльність.

2.1. Організації сприяння розвитку підприємства .

2.2. Професійні об'єднання.

3. Поліпшення соціально-економічного становища країни.

- 3.1. Благодійні фонди сприяння здійсненню програм поліпшення соціально-економічного становища в країні.
- 3.2. Організації та благодійні фонди соціального захисту та поліпшення матеріального становища малозабезпечених верств населення.
- 3.3. Благодійні фонди надання допомоги багатодітним родинам.
- 3.4. Благодійні фонди надання допомоги талановитій молоді.
- 3.5. Громадські організації та благодійні фонди, що надають допомогу біженцям та мігрантам.
- 3.6. Організації та благодійні фонди надання допомоги громадянам, які постраждали внаслідок екологічних, техногенних та інших катастроф.
- 3.7. Благодійні фонди сприяння здійсненню догляду за хворими, інвалідами, людьми похилого віку та соціальної реабілітації інвалідів та осіб, які потребують лікування.
- 3.8. Благодійні фонди надання допомоги вчителям, вченим, студентам, учням.
4. Сім'я, діти.
- 4.1. Жіночі організації.
- 4.2. Об'єднання багатодітних сімей.
- 4.3. Дитячі громадські організації.
- 4.4. Благодійні фонди сприяння захисту материнства та дитинства.
5. Захист здоров'я населення та навколишнього середовища.
- 5.1. Екологічні громадські організації та благодійні фонди сприяння розвитку природно-заповідного фонду та природоохоронної справи.
- 5.2. Громадські організації та благодійні фонди пропагування здорового способу життя.
- 5.3. Оздоровчо-спортивні організації.
- 5.4. Благодійні фонди сприяння розвитку охорони здоров'я.
6. Освіта.
- 6.1. Освітні організації.
- 6.2. Науково-освітні організації.
- 6.3. Благодійні фонди сприяння розвитку науки та освіти.
7. Культура.
- 7.1. Культурно-просвітні об'єднання, благодійні організації та фонди сприяння розвитку культури.
- 7.2. Національно-культурні товариства.

4.2. Порівняльна характеристика неурядових організацій в Україні та країнах ЄС

Не зважаючи на досить молодий вік третього сектора в Україні, вітчизняні неурядові організації мають деякі спільні риси з аналогічними організаціями країн ЄС, як то:

- сектор неурядових організацій в Україні характеризується широким спектром організацій з різноманітними напрямками діяльності;
- кожна організація має свою власну філософію існування, яка конкретно визначає місію організації, мету, яку вона перед собою ставить, методи та засоби, за допомогою яких організація досягає своєї мети;

- участь в роботі організації як добровільних помічників, так і професіоналів, з певним співвідношенням платних і безкоштовних послуг.

Серед відмінностей організації та діяльності НУО в Україні та країнах ЄС можна виділити наступні:

- фінансування діяльності організації: якщо діяльність європейських НУО фінансуються урядом, спонсорськими бізнесовими структурами, членськими внесками, благодійними внесками, то діяльність українських НУО фінансується головним чином донорськими програмами НУО зарубіжних країн; державне фінансування та внески організацій та громадян - незначні;
- проекти українських НУО, як правило, не є довготерміновими;
- діяльність українських НУО, як правило, направлена на вирішення злободенних питань;
- діяльність українських НУО орієнтована на проведення проектів виключно на національному та регіональному рівні;
- для досягнення своєї мети українських НУО, в більшості випадків, здійснюють заходи в одному вибраному напрямку, тоді як європейським організаціям характерні багатоваріантні шляхи досягнення своєї мети, тобто для досягнення своєї мети організація здійснює заходи в декількох напрямках;
- українські НУО, як правило, не підтримують тісних стосунків з всесвітньо відомими організаціями (ВООЗ, ЮНЕСКО, ООН);
- якщо для НУО країн ЄС характерна розвинена структура організації з декількома департаментами, то для українських НУО ця риса не є характерною;
- для НУО країн ЄС характерно мати в якості членів своєї організації інші організації, на відміну від українських НУО, членами яких виступають, в більшості випадків, організації-засновники;
- недосконалість правових норм по регламентуванню взаємодії НУО з донорськими організаціями (зокрема, незначний відсоток зменшення податку бізнесовим структурам, які виділяють кошти на благодійність).

4.3. Деякі порівняння законодавства України та країн ЄС

Базовим документом, на якому ґрунтується нинішнє і буде ґрунтуватись майбутнє законодавство для неприбуткового сектору, є Конституція України в редакції від 28 червня 1996 року, стаття 36 якої встановлює: "Громадяни України мають право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей"[1,16].

Основний закон, що регулює діяльність політичних партій та громадських організацій носить назву "Про об'єднання громадян", стаття 1 цього Закону встановлює: "Об'єднанням громадян є добровільне громадське формування, створене на основі єдності інтересів для спільної реалізації громадянами своїх прав і свобод" [3].

Аналіз міжнародних документів дає достатні підстави для виділення

наступних суттєвих елементів поняття і юридичного статусу громадських об'єднань:

1. Правосуб'єктність громадських об'єднань, що базується на міжнародно визнаній правосуб'єктності кожної людини і праві кожного індивіда на свободу створення асоціації.
2. Персональне членство (міжнародні норми розглядають право на волю асоціації як право індивіда, а не інших суб'єктів).
3. Добровільність (нікого не можна змушувати брати участь в об'єднанні).
4. Недержавний ("неурядовий") характер.
5. Законність організації і діяльності.
6. Некомерційна мета (відсутність мети отримання прибутку).
7. Можливість обмеження права на асоціацію в окремих випадках у порядку, установленому національним законодавством.

Законодавство України, що регулює діяльність в Україні неприбуткових організацій, складається власне із законів, ухвалених Верховною Радою України, та постанов Кабінету Міністрів, що мають характер нормативних документів і прийняті в розвиток законів.

Базовим законом у цій сфері є Закон "Про об'єднання громадян" (редакція 16.06.1992 року зі змінами 2001 р.) Крім цього закону, Верховною Радою прийнято Закон "Про благодійництво та благодійні організації" (введено в дію 14.10.97 року).

Крім цих базових законів для успішної діяльності громадських організацій слід пам'ятати і про ряд податкових законів, а саме: "Про оподаткування прибутку підприємств", "Про податок на додану вартість", "Про оподаткування доходів фізичних осіб", "Про пенсійне забезпечення".

Згідно із статтею 1 Закону України "Про благодійність та благодійні організації" говориться, що благодійна організація - це недержавна організація, головною метою діяльності якої є здійснення благодійної діяльності в інтересах суспільства або окремої категорії осіб згідно із чинним законом, тобто безкорисної діяльності, яка не передбачає отримання від неї прибутку". Благодійниками, за законом, можуть бути як фізичні, так і юридичні особи.

Зміни до цього Закону доповнюють визначення видів підтримки: "меценатство - добровільна безкорислива матеріальна, фінансова, організаційна та інша підтримка фізичними особами набувачів благодійної допомоги; спонсорство - добровільна матеріальна, фінансова, організаційна та інша підтримка фізичними та юридичними особами набувачів благодійної допомоги з метою популяризації виключно свого імені (найменування), свого знака для товарів і послуг" [2].

У Фінляндії в законі про фонди від 5 квітня 1930 р. йдеться мова про те, що для створення фонду необхідно мати дозвіл міністерства юстиції, в акті про створення фонду треба вказати мету створення фонду та його майно. І цей дозвіл може бути виданий тільки в разі визнання мети створення фонду суспільно корисною [6].

Стаття 5 українського закону наводить перелік фізичних та юридичних осіб, які можуть бути засновниками благодійних організацій, та

заперечує право виступати засновниками цих організацій органам державної влади, органам місцевого самоврядування, а також державним та комунальним підприємствам, установам, організаціям України, які фінансуються з бюджету.

Благодійна організація отримує права юридичної особи з моменту її державної реєстрації, яка здійснюється Міністерством юстиції України для міжнародних організацій (стаття 8 Закону), та Управління юстиції - для українських організацій.

Благодійні організації можуть бути засновниками засобів масової інформативності, підприємств та організацій (Стаття 13).

Перелік джерел формування майна та коштів благодійних організацій визначено статтею 19 закону України. Джерелом формування майна та коштів не можуть бути кошти, які отримані від здійснення діяльності, яка передбачає отримання прибутку.

А стаття 6 законодавчого акту Італії говорить, що організація може втратити статус некомерційної, якщо вона її діяльність в основному є комерційною. Ця стаття наводить перелік умов, за яких організація може втратити статус неприбуткової: домінування активів після нарахування амортизації, які пов'язані із комерцією; домінування прибутків від комерційної діяльності та інші подібні моменти [12].

Закон України дозволяє НУО бути залученої у комерційну діяльність. Це було нововведенням, як і більш жорстка відповідальність та аудит НУО.

Юридичне управління Адміністрації Президента України дає роз'яснення від 7 грудня 1995 р. № 6-6-139/24209: "під "добровільними пожертвуваннями" слід розуміти внески юридичних і фізичних осіб... При цьому під внесками слід розуміти кошти, у тому числі валютні цінності, вартість матеріальних цінностей і нематеріальних активів, включаючи корпоративні права і цінні папери.

Більшість західноєвропейських країн субсидують повсякденні витрати діяльності НУО та розглядають це як свій обов'язок.

4.4. Стан та перспективи розвитку НУО України

Центр інновацій та розвитку за підтримки Фонду Ч.С.Мотта спільно з соціологічними фірмами "Інмарк - інформація і маркетинг" та "Соціс-ЛТД" провів у липні 1999 р. загальнонаціональне опитування громадської думки, що передбачало вивчення ставлення населення до громадських і благодійних організацій в Україні. В опитуванні взяли участь 1700 респондентів, які за своїми соціально-демографічними характеристиками репрезентують доросле населення України. Дослідження показало, що участь населення України у роботі неурядових організацій досить низька. Члени НУО нині становлять усього 7,8% опитаних. Громадяни переважно позитивно ставляться до діяльності НУО у різних сферах суспільного життя. Передусім це стосується організацій, що надають допомогу малозабезпеченим, інвалідам і дітям-сиротам. Важливою, на думку респондентів, є діяльність дитячо-юнацьких та екологічних організацій, організацій захисту прав

людини. Більшість опитаних практично не знайома з діяльністю громадських організацій. Найвідомішими НУО виявились організації, що об'єднують ветеранів війни, воїнів-інтернаціоналістів та "чорнобильців". Респонденти практично не знають благодійних організацій, хоча їхню діяльність вважають надзвичайно актуальною.

Ставлення населення до громадських організацій переважно має дещо утилітарний, однобокий характер. Благодійність у розумінні населення - це допомога найбіднішим громадянам і певним категоріям населення ("чорнобильцям", "афганцям", самотнім матерям тощо). Фактично не усвідомлюється як благодійні акції допомога науковим і культурним закладам, громадським організаціям. Четверта частина опитаних вважає можливим витратити власні кошти на благодійність, але ці суми досить незначні.

Дослідження потенціалу для розвитку корпоративної благодійної діяльності місцевих та іноземних бізнесових компаній в Україні здійснено з урахуванням методики подібних досліджень в інших країнах регіону (Чеська Республіка, Естонія, Польща), а також дослідження, проведеного Західноукраїнським ресурсним центром з листопада 1998 р. по червень 1999 р. Респондентами були переважно керівники компаній, що працюють в Україні. З них 65% - власне українських компаній, 12% - спільних підприємств, 23% - міжнародних корпорацій.

Результати дослідження показують, що компанії, як правило, підтримували певні соціальні потреби громад, де вони працюють (12%); проекти з охорони навколишнього середовища (7%); установи культури (13%), спортивні заходи (7%). Найбільшу частину корпоративної підтримки дістали бюджетні організації (32%), громадські організації - 17%, НУО з певними благодійними проектами - 12%, фонди, які здійснюють кілька проектів у різних сферах, - 6%.

Компанії надавали допомогу здебільшого у вигляді фінансової підтримки. В середньому сума підтримки, наданої приватним особам, становила 251 у.о., а організаціям - 1525 у.о. Більшість компаній вважали, що їхня благодійна (спонсорська) діяльність буде ефективною формою реклами (28%) і допоможе досягти певну межу компанії (23%).

Багато корпорацій не вимагали від отримувачів прилюдного визнання факту надання благодійної допомоги (37%), але найбільш поширена вимога до отримувачів - вмістити одне або кілька повідомлень у пресі (17%), розмістити логотип компанії під час заходів, що проводилися реципієнтами (20%), влаштувати прес-конференцію (13%).

Найбільш поширеними причинами, які спонукали компанії фінансувати проект, були: співчуття (32%), майже однакові цілі проекту та філософії компанії (26%), сподівання, що пожертви повернуться завдяки збільшенню продажу товарів (17%).

Одна третина корпорацій вважали, що можливість спонсорувати наступні проекти становить менш як 25%. Більшість опитуваних компаній (64%) не мали чітко визначеної стратегії або певних процедур для управління програмами підтримки. Деякі з них (9%) на час проведення опитування лише

розробляли процедури надання благодійних коштів.

Висновки

Щоб створити підтримуюче середовище для розвитку НУО, уряди насамперед повинні чітко і привселюдно заявити, що добровільність є важливою цінністю громадського товариства і що НУО відіграють істотну роль у нашій демократичній європейській політичній культурі.

Для розвитку неурядового сектора важливо, щоб уряди були налаштовані на щирі партнерські відносини з НУО, щоб вони забезпечували НУО інформацією і консультаціями з усіх питань, що торкають діяльність неурядові організації, щоб НУО мали голос у процесі прийняття рішень, що впливають на їхні інтереси. Особливо активно організації третього сектора повинні бути залучені до роботи над законодавчими актами, адміністративними правилами і положеннями, що стосуються НУО і їхньої діяльності. Очевидно, що тісне співробітництво повинне існувати у всіх сферах, що представляють взаємний інтерес і вигоду.

Як свідчить досвід багатьох країн, основна перешкода для діяльності НУО - неточність та обмеженість законодавства (непередбачуваність застосування законів), непоінформованість широких верств населення щодо діяльності неурядових організацій, як у власній країні так і в сусідніх, і, як наслідок, низький рівень активності населення в житті третього сектора країни.

Не дивлячись на це, український неприбутковий сектор продовжує стрімко розвиватись та охоплює різноманітні сфери людської діяльності, починаючи від вирішення злободенних проблем сьогодення (як, наприклад, соціальний захист малозабезпечених верств населення) та закінчуючи глобальними екологічними проблемами (як, наприклад, всесвітнє потепління клімату). Однак, сьогодні розвиток третього сектору ускладнюється, насамперед, відсутністю чітких і зрозумілих для всіх правових норм, які б визначали стрункі і стабільні правила утворення та діяльності організацій неприбуткового характеру в Україні.

Три закони - Конституція України, Про благодійництво та благодійні організації, Про об'єднання громадян - передбачають ряд подібних норм щодо статусу чи порядку реєстрації таких організацій, але кожен з них має деякі відмінності навіть у спільних для всіх організацій положеннях. Все це потребуватиме додаткового регулювання з боку виконавчої влади і породить ряд додаткових складностей для реального існування третього сектору.

Деякі основні концепції є важливими для законів щодо НУО.

Наприклад, надзвичайно важливим є прозорість закону. Він має захищати права, які визнані міжнародним суспільством, на свободу слова, об'єднань та асамблеї. Закон повинен дозволяти незалежне існування НУО як автономної юридичної особи.

Крім цього, важливо, щоб законами було легко користуватися. Має бути рівновага між простотою концепції та ясністю деталей.

Більшість законів про громадські організації починається з опису

мети закону та типів організацій. Українське законодавство досить типове в своєму впорядкуванні цілей та обмежень НУО. Громадські організації визначені як "добровільно (НУО) заснованими на основі загальних інтересів для спільного застосування громадських прав та свобод", сформовані для дотримання та захисту законних соціальних, економічних, творчих, вікових, культурних, спортивних та інших інтересів громадян.

Про недосконалість законодавчого регулювання діяльності НУО свідчить той факт, що сьогодні лівова частка неприбуткових організацій в Україні фінансується за рахунок міжнародних організацій. Одним із шляхів стимулювання вітчизняних фізичних та юридичних осіб приймати більш активну участь в діяльності НУО - це встановити дієві податкові стимули.

Особливість сучасного розвитку нашої країни полягає в тому, що процеси становлення громадянського суспільства та побудови нової демократичної держави відбуваються одночасно і тому обидва процеси щільно зв'язані між собою та вимагають взаємної підтримки. Тому лише за умови тісної співпраці уряду та активістів неурядових організацій, збільшення поінформованості пересічного громадянина щодо діяльності таких організацій та посилення активності кожного мешканця України у суспільно корисній діяльності можливий успішний розвиток неприбуткового сектору в Україні.

Додаток

1. Human right (Conflict resolution, Freedom of religion and belief, Human right)

INTERNATIONAL PROGRESS ORGANIZATION (CONFLICT RESOLUTION),
1010 Vienna Kohlmarkt 4, tel: 43 1 533 2877, 43 1 533 2962, info@i-p-o.org,
<http://www.i-p-o.org>

ASSOCIATION INTERNATIONALE DES CHARITES-INTERNATIONAL ASSO-
CIATION OF CHARITIES (HUMAN RIGHTS), B-1030-Brussels 118 rue Joseph-
Brand, tel: 43 1 4072 312, 43 1 4072 312, andree.thomanek@utanet.at

CENTRE D'EXPERTISES SOCIO-POLITIQUES EN EUROPE (HUMAN RIGHTS),
Brussels 1080 Avenue du Karreveld, 5, tel: 32 2 415 8175, 32 2 415 8175, rayon-
bleu@swing.be

INTERNATIONAL FEDERATION OF LIBERAL AND RADICAL YOUTH
(HUMAN RIGHTS), B-1000 Brussels 37 rue de Midi P.O. Box 781, tel: 32 2 512 4457,
32 2 502 4122, iflry@unicall.be, www.worldlib.org/iflry

ORDRE DES CHEVALIERS HOSPITALIERS DE SAINT-JEAN DE JERUSALEM
(HUMAN RIGHTS), B 3000 OSJ Louvain Wovenberg Mechelsestraat 202, tel: 32 2
759 6124, 32 2 759 6124, info@osj.be, www.osj.be

MARANGOPOULOS FOUNDATION FOR HUMAN RIGHTS (HUMAN
RIGHTS), 10672 Athens 1 Lycavittou Street, tel: 301 363 7455, 301 362 2454,

MOVIMIENTO POR LA PAZ EL DESARME Y LA LIBERTAD (HUMAN RIGHTS), 28014-Madrid San Agustin 3, tel: 3491 429 7644, 3491 429 7373, p.sauquillo@mpdl.org, www.mpdl.org

INTERNATIONAL KOLPING SOCIETY (FREEDOM OF RELIGION AND BELIEF), 50667 Kolpingplatz 5-11 Koln,tel: 49 221 207 0149, 49 221 207 0146, ikw@kolping.de, www.kolping.de

INTERNATIONAL SOCIETY FOR HUMAN RIGHTS (HUMAN RIGHTS), 60388 Frankfurt am Main Borsigallee 16, tel: 49 69 420 108 0, 49 69 420 108 29, is@ishr.org, www.ishr.org

WORLD ASSOCIATION FOR PSYCHOSOCIAL REHABILITATION (HUMAN RIGHTS), 20355 Hamburg St.Petersburger Strasse 1, tel: 33 4 3791 5080, 33 4 3791 5082, dr44hml@aol.com

FEDERATION INTERNATIONALE DES DROITS DE L'HOMME (HUMAN RIGHTS), 75012 Paris 17 Passage de la Main d'Or, tel: 33 1 4355 2518, 33 1 4355 1880, fidh@csi.com, www.fidh.imagnet.fr

INTERNATIONAL ASSOCIATION FOR SUICIDE PREVENTION AND CRISIS INTERVENTION (CONFLICT RESOLUTION), 32330 Gondrin Le Barade Central Administration Office, tel: 61 7 3875 3377, 61 7 3875 3450, deleo@mailbox.gu.edu.au, www.gu.edu.au/school/psy/aisrap/

INTERNATIONAL FEDERATION OF ACTION BY CHRISTIANS FOR THE ABOLITION OF TORTURE (HUMAN RIGHTS), 252 rue de Maubeuge, tel: 33 1 42 800 160, 33 1 42 802 089, fi.acat@wanadoo.fr

INTERNATIONAL MOVEMENT A.T.D. FOURTH WORLD (HUMAN RIGHTS), 95480 Pierrelaye 107 avenue du General Leclerc, tel: 33 1 34 30 46 22, 33 1 30 37 65 12, atdint@atd-quartmonde.org, www.atd-quartmonde.org

POUR LA NON VIOLENCE (HUMAN RIGHTS), 13006-Marseille 35 Rue Sylvabelle, tel: 33 04 9153 1239, pourlanonviolenceong@wanadoo.fr, www.chez.com/nonviolence

ENGLISH INTERNATIONAL ASSOCIATION OF LUN (HUMAN RIGHTS), THE S-22007 Lund P.O.Box 722, tel: 46246 211 1322, 46246 211 1322, englintern@hotmail.com

INTERNATIONAL COUNCIL FOR COMMERCIAL ARBITRATION (CONFLICT RESOLUTION), S-103 21 Stockholm PO Box 16050, tel: 46 8 555 100 00, 46 8 566 316 50, ulf.franke@chamber.se

MOUNTBATTEN CENTRE FOR INTERNATIONAL STUDIES (CONFLICT RESOLUTION), SO17 1BJ Southampton University of Southampton Department of Politics, tel: 44 2380 592522, 44 2380 593533, ppnn@soton.ac.uk, www.soton.ac.uk/ppnn

2. Family, disables (Children and youth, Family, Status of Women, Disabled)

HOPE '87-HUNDREDS OF ORIGINAL PROJECTS FOR EMPLOYMENT (CHILDREN AND YOUTH), A-1150 Vienna Pouthongasse 3, tel: 43 1 982 7115, 43 1 982 711517, hope87@magnet.at

URSULINE SISTERS CONGREGATION OF TILDONK (STATUS OF WOMEN), 1210 Brussels Musinstraat 1, tel: 32 2 218 7745, 32 2 223 1379, 106603.1420@compuserve.com

MEDITERRANEAN WOMEN'S STUDIES CENTRE (STATUS OF WOMEN), 11473 Athens 3 Char. Trikoupi Str., tel: 01 381 3968, 01 381 5660, alazaris@compulink.gr

WORLD ASSEMBLY OF YOUTH (CHILDREN AND YOUTH), Copenhagen 4 Ved Bellehoj 2700 Bronshoj, tel: 603 9732722, 603 9736011, way_kualalumpur@email.com

FILIUM (ASOCIACION PARA LA PREVENCION DEL MALTRATO DEL HIJO) (CHILDREN AND YOUTH), E-28043 Madrid Asura 95, tel: 3491 388 6119, 3491 759 8281, filium@arrakis.es

FOUNDATION FOR THE RIGHTS OF THE FAMILY -PRODEFA- INTERNATIONAL SECRETARIATE (FAMILY), 28010 Madrid Zurbano, 66, tel: 34 91 3551441, 34 91 5618083, rose@arrakis.es

INSTITUTE FOR RESEARCH AND ADVICE ON MENTAL DEFICIENCY (DISABLED), 28010 Madrid Almagro, 38 - 1a izda, tel: 91 319 75 38, jchelala@lander.es

WORLD BLIND UNION (DISABLED), 28020 Madrid La Coruna, 18, tel:34 91 571 3685, 34 91 571 5777, umc@once.es, www.once.es/wbu

FEDERATION OF NATIONAL COMMITTEE IN INTERNATIONAL CHRISTIAN YOUTH EXCHANGE (CHILDREN AND YOUTH), 10115 Berlin Grosse Hamburger Str 30, tel: 49 30 2839 0550-51, icye@icye.org, www.icye.org

INTERNATIONAL FEDERATION OF PERSONS WITH PHYSICAL DISABILITY (DISABLED), D-53173-Bonn Beethovenallee 56-58 c/o Sozialverband Deutschland e. V, tel: 49 228 9564 130, 49 228 9564 132, FIMITIC@t-online.de, http://www.fimitic.org

NATIONAL COUNCIL OF GERMAN WOMEN'S ORGANIZATIONS (STATUS OF WOMEN), D 53113 Bonn Simrockstr.5, tel: 49 228 223008, 49 228 218819, DFrauenrat@aol.com mfhr@ath.forthnet.gr, www.mfhr.gr

WORLD LITHUANIAN YOUTH ASSOCIATION (CHILDREN AND YOUTH), 22399 Hamburg Ohlendieskscamp 9, tel: 49 40 606 711 52, baliulis@pljs.org, www.pljs.org

FEDERATION OF AMERICAN WOMEN'S CLUBS OVERSEAS (STATUS OF WOMEN), F-75013 Paris 129 bis Avenue de Choisy, tel: 33 1 4585 3078, 33 1 5360 1234, President@fawco.org, www.fawco.org

INTERNATIONAL COUNCIL OF WOMEN (STATUS OF WOMEN), 75009 Paris 13. Rue Caumartin, tel: 33 1 4742 1940, icw-cif@wanadoo.fr

INTERNATIONAL LEAGUE OF SOCIETIES FOR PERSONS WITH MENTAL HANDICAPS (DISABLED), F-01210 Ferney-Voltaire 13 D chemin du Levant c/o International Disability Centre, tel: 33 450 400 197, inclus@club-internet.fr

WOMEN'S INTERNATIONAL DEMOCRATIC FEDERATION (STATUS OF WOMEN), 75012 Paris 25 Rue Du Charolais c/o Femmes Solidaires, tel: 33 1 4001 9090, 33 1 4001 9270, fdif@fdif.eu.org, www.fdif.eu.org

WORLD UNION OF CATHOLIC WOMEN'S ORGANIZATIONS (STATUS OF WOMEN), 75006 Paris 18 rue Notre Dame des Champs, tel: 33 1 4544 2765, 33 1 4284 0480, wucwoparis@wanadoo.fr

GLOBETREE (CHILDREN AND YOUTH), 112 23 Stockholm Bersgatan 2, 3tr, tel: 46 8 652 3527, 46 8 652 2177, globetree@globetree.org, www.globetree.org

PEACE CHILD INTERNATIONAL (CHILDREN AND YOUTH), SG9 9AH Buntingford, Herts 46 High Street The White House, tel: 44 176 327 4459, 44 176 327 4460, david@peacechild.org, www.peacechild.org

SAVE THE CHILDREN FEDERATION (CHILDREN AND YOUTH), SE5 8RD London 17 Grove Lane Mary Datchelor House, tel: 0171 703 5400, 0171 793 7466, m.aaronson@scfuk.org.uk, www.savethechildren.org.uk

WORLD ASSOCIATION OF GIRL GUIDES AND GIRL SCOUTS (CHILDREN AND YOUTH), NW3 5PQ London 12 C Lyndhurst Road World Bureau. Olive Centre, tel: 44171 7941181, 44171 4313764, waggggs@wagggsworld.org, www.wagggsworld.org

WORLD YOUTH SERVICE AND ENTERPRISE (CHILDREN AND YOUTH), N3 1BN London 21 Clifton Avenue, tel: 44 208 346 5814, 44 208 346 5814, wyse.international@compuserve.com, www.wyse-ngo.com

3. Edukation, science, work (Science and yechnology, Edukation, International labor)

IFAC - INTERNATIONAL FEDERATION OF AUTOMATIC CONTROL (SCIENCE AND TECHNOLOGY), A-2361 Laxenburg Schlossplatz 12, tel: 43 2236 71447, 43 2236/72859, <http://www.ifac-control.org>

CATHOLIC INTERNATIONAL EDUCATION OFFICE (EDUCATION), B-1000 Brussels Rue des Eburons, 60, tel: 32 2 230 7252, 32 2 230 9745, oiec@pophost.eunet.be, www3.planalf@es/oiel

EDUCATION INTERNATIONAL (EDUCATION), B-1210 Brussels Bld. Du Roi Albert II, 5 Etage/Floor 8, tel: 32 2 224 0611, 32 2 224 0606, educint@ei-ie.org, www.ei-ie.org

ASSOCIATION FOR WORLD EDUCATION (EDUCATION), 4130 Viby Valorevej 59, tel: 45 4619 4839, 45 3969 7474, ove@dlh.dk

INTERNATIONAL FEDERATION OF SURVEYORS (EDUCATION), 2000 Frederiksberg Lindevangs Alle 4 FIG Office, tel:45 38 861 081, fig@ddl.org

WORLD ASSOCIATION OF INDUSTRIAL AND TECHNOLOGICAL RESEARCH ORGANIZATIONS (SCIENCE AND TECHNOLOGY), DK-2630 Taastrup PO Box 141, tel: 45 4350 7045, waitro@dti.dk, http://waitro.dti.dk

INTERNATIONAL ASSOCIATION FOR THE EXCHANGE OF STUDENTS FOR TECHNICAL EXPERIENCE (EDUCATION), Co. Dublin Swords P.O.Box 6104, tel: 353 1 840 2055, jimreidgsiaeste@eircom.net, www.iaeste.org

CENTRO UNESCO DE SAN SEBASTIAN (EDUCATION), 20006 San Sebastian c/Urbietia, 11-1 izda, tel: 34 943 427003, 34 943 427003, unescoeskola@reTemail.es, http://personal5.iddeo.es/unescoeskola

FEDERACIO CATALANA D'ESCOLITISME I GUITAGE (EDUCATION), CAT-08003 Barcelona Catalonia Mare de Deu del Pilar, 18, tel: 34 93 268 91 13, 34 93 268 91 12, fceeg@escoltes.org

UNESCO ETXEA (UNESCO CENTRE-BASQUE COUNTRY) (EDUCATION), 48011 Bilbao Alameda Urquijo, 60, tel: 34 94 427 6432, 34 94 427 2548, portega@eurosur.org, www.unescoeh.org

WORLD PSYCHIATRIC ASSOCIATION (EDUCATION), E-28035 Madrid Lopez-Ibor Clinic Nueva Zelanda 44, tel: 34 91 373 7361, 34 91 316 2744, lopezibor@dial.eunet.es, www.wpanet.org

AIIESEC INTERNATIONAL (EDUCATION), NL-3032 AW Rotterdam Teilingerstraat 110-128, tel: 31 10 443 4376, joser@ai.aiiesec.org, www.aiiesec.org

ASSOCIATION MONTESSORI INTERNATIONAL (EDUCATION), 1075 CN Amsterdam Koninginneweg 161, tel: 31 20 679 8932, 31 20 676 7341, ami@xs4all.nl, www.montessori-ami.org

HAGUE INTERNATIONAL MODEL UNITED NATIONS (EDUCATION), 2517 HC The Hague 2e van Blankenburgstraat 119, tel: 31 70 356 3273, 31 70 356

2775, office@thimun.org, www.thimun.org

INTERNATIONAL FEDERATION OF LIBRARY ASSOCIATIONS AND INSTITUTIONS (EDUCATION), 2509 CH The Hague P.O.Box 95312, tel: 33 1 454 9545, 33 1 454 9545, ross.shimmon@ifla.org, www.ifla.org

INTERNATIONAL NETWORK OF ENGINEERS AND SCIENTISTS FOR GLOBAL RESPONSIBILITY (SCIENCE AND TECHNOLOGY), 44139 Gutenberg St.31 D-44139 Dortmund, tel: 49 231 575 202, 49 231 575 210, ines_nat@t-online.de, www.mindspring.com/~us016262/ines.html

ASSOCIATION FRANCOPHONE D'AMITIE ET DE LIAISON (EDUCATION), 75009-Paris 5 rue de la Boule Rouge, tel: 33 01 4770 1083, 33 01 4770 0769, afalfrance@voila.fr, site.voila.fr/afal_france

INTERNATIONAL FEDERATION OF CATHOLIC UNIVERSITIES (EDUCATION), 75270 Paris Cedex 06 21 rue d'Assas, tel: 33 1 4439 5226, 33 1 4439 5228, sgfiuc@bureau.fiuc.org, www.fiuc.org

INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCE COUNCIL (EDUCATION), 75732 Cedex 15 Paris 1, rue Miollis Maison de l'UNESCO, tel: 33 1 4568 2558, issclak@unesco.org

INTERNATIONAL UNION OF TECHNICAL ASSOCIATIONS AND ORGANIZATIONS (SCIENCE AND TECHNOLOGY), 75732 Paris Cedex 15 1 rue Miollis UNESCO House, tel: 33 01 4568 2770, 33 01 4306 2927, uati@unesco.org, www.unesco.org/uati

INTERNATIONAL FEDERATION FOR MEDICAL & BIOLOGICAL ENGINEERING (SCIENCE AND TECHNOLOGY), Huddinge Dept of Biomedical Engineering, tel: 46 8 58580852, heikki.terio@mta.hs.sll.se

4. Peace, disarmament (United nations association, International peace and security, Disarmament)

CHRISTIAN DEMOCRAT INTERNATIONAL (INTERNATIONAL PEACE AND SECURITY), 1040 Brussels Fondation Internationale Service de Documentation Rue d'Arlon 67, tel: 32 22 854160, 32 22 854166, idc@idc-cdi.org, www.idc-cdi.org

INTERNATIONAL ASSOCIATION OF DEMOCRATIC LAWYERS (DISARMAMENT), 1210 Brussels Rue Brialmont, 21, tel: 213 2 73 75 33, 213 2 73 75 33, iadl@ist.crist.dz, www.iadllaw/dr

PAX CHRISTI INTERNATIONAL (INTERNATIONAL PEACE AND SECURITY), B-1000 Brussels Marche aux Grains 21, Rue du Vieux, tel: 32 2 502 5550, 32 2 502 4626, hello@paxchristi.net, www.paxchristi.net

UNION OF INTERNATIONAL ASSOCIATIONS (INTERNATIONAL

PEACE AND SECURITY), 1050 Brussels 40 rue Washington, tel: 2 640 1808, 2 643 6199, uia@uia.be, www.uia.org

GREEK COMMITTEE FOR INTERNATIONAL DETENTE AND PEACE (INTERNATIONAL PEACE AND SECURITY), 10681-Athens 48 Themistokleus St., tel: 01 3844 854, 01 3844 879, eedye@enternet.gr

INTERNATIONAL ASSOCIATION OF UNIVERSITY PRESIDENTS (DISARMAMENT), DK 9100 Aalborg c/o Aalborg, Universitet, P.O.Box 159, tel: 45 96 35 95 01, 45 98 15 15 22, sc @aau.auc.dk

UNITED NATIONS ASSOCIATION OF DENMARK (UNITED NATIONS ASSOCIATION), DK-2100 Copenhagen O Midtermolen 3, St., tel: 45 3546 7373, 45 3546 7350, fnforbundet@una.dk, www.una.dk

DEUTSCHE GESELLSCHAFT FUER DIE VEREINTEN NATIONEN (UNITED NATIONS ASSOCIATION), D-53115 Bonn Poppelsdorfer Allee 55, tel: 49 228 94 9000, 49 228 21 7492, DGVN-Bonn@T-Online.de, www.dgvn.de

HESSISCHE STIFTUNG FRIEDENS- UND KONFLIKTFORSCHUNG (INTERNATIONAL PEACE AND SECURITY), D-60322 Frankfurt Leimenrode 29, tel: 49 69 9591040, 49 69 558481, mueller@hsfk.uni-frankfurt.de

WORLD PEACE COUNCIL (INTERNATIONAL PEACE AND SECURITY), 75011 Paris 94 Rue J. P. Timbaud, tel: 33 1 4012 0912, 33 1 4011 5787, mvtpaix@globe.net.org, www.democratish-links.be/wpc-cmp

WORLD VETERANS FEDERATION (INTERNATIONAL PEACE AND SECURITY), 75116 Paris 17 rue Nicolo, tel: 33 1 40 72 6100, 33 1 40 72 8058, fmacwf@cybercable.fr, http://www.wvf-fmac.fr

LIFE AND PEACE INSTITUTE (INTERNATIONAL PEACE AND SECURITY), 751 45 Uppsala P.O. Box 1520, tel: 46 18 16 95 00, 46 18 69 30 59, info@life-peace.org, www.life-peace.org

SVENSKA FN-FORBUNDET (UNITED NATIONS ASSOCIATION OF SWEDEN) (UNITED NATIONS ASSOCIATION), 10465 Stockholm (Skolgrand 2) Box 15115, tel:46 8 462 2540, 46 8 641 8876, kansli@sfn.se, www.sfn.se

ARAB INTERNATIONAL ASSOCIATION FOR TOURISM AND AUTOMOBILE CLUBS (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), SW1Y 4AU London 11 Waterloo Place, tel: 3 246 5482/33 246 5481, petserv@ncc.moc.kw

5. Health protection of population (Environment, Population and human settlements, Health, Food, Nutrition, Nacotics and drugs of abuse)

INTERNATIONAL ASSOCIATION OF THE SOAP & DETERGENT INDUSTRY (ENVIRONMENT), B-1000 Brussels Square Marie Louise, 49, tel: 32 2 230 83 71, 32 2 230 82 88, a.i.s.e.@euronet.be

INTERNATIONAL COMMITTEE OF CATHOLIC NURSES AND MEDICO + SOCIO ASSOCIATIONS (HEALTH, FOOD AND NUTRITION), 1030 Brussels Square Vergote 43, tel: 32 2 732 1050, 32 2 734 8460, An.Verlmae@Sodameo.be

INTERNATIONAL UNION FOR THE SCIENTIFIC STUDY OF POPULATION (POPULATION AND HUMAN SETTLEMENTS), 4000 Liege 34, Rue des Augustins, tel: 32 4 222 4080, 32 4 222 3847, iussp@iussp.org, www.iussp.org

GREEK NATIONAL COUNCIL AGAINST DRUGS (NARCOTICS AND DRUGS OF ABUSE), 106-79 Athens Akadimias Street 64 5th Floor. Office No. 56, tel: 3605647, 3605647, nboudourogrou@kpatel.gr

THERAPY CENTER FOR DEPENDENT INDIVIDUALS (HEALTH, FOOD AND NUTRITION), 11636 Athens 24 Sorvolou Str, tel: 00301 924 1993 6, 00301 924 1986, admin@kethea.gr, www.kethea.gr

INTERNATIONAL REHABILITATION COUNCIL FOR TORTURE VICTIMS (HEALTH, FOOD AND NUTRITION), DK-1022 Copenhagen, Borgergade 13 P.O. Box 9049, tel: 45 33 760600, 45 33 760500, irct@irct.org, http://www.irct.org

GREENPEACE INTERNATIONAL COUNCIL (ENVIRONMENT), 1016 DW Amsterdam Keizersgracht 176, tel: 31 20 523 6228, 31 20 523 6200, sleslie@ans.greenpeace.org, www.greenpeace.org

INTERNATIONAL CONFEDERATION OF MIDWIVES (HEALTH, FOOD AND NUTRITION), 2517 The Hague Eisenhowerlaan 138, tel: 3170 306 0520, 31 70 3555 651, intlmidwives@compuserve.com., intlmidwives.org

INTERNATIONAL FEDERATION FOR HOUSING AND PLANNING (POPULATION AND HUMAN SETTLEMENTS), 2596 CG The Hague Wassenaarseweg 43, tel:31 70 324 4557, ifhp.nl@inter.nl.net, www.ifhp.org

COMMITTEE FOR INTERNATIONAL CO-OPERATION IN NATIONAL RESEARCH IN DEMOGRAPHY (POPULATION AND HUMAN SETTLEMENTS), 75020 Paris Cedex 20 133 Boulevard Davout, tel: 33 1 5606 2073, 33 1 5606 2165, gendreau@cicred.ined.fr, www.cicred.ined.fr

INTERNATIONAL UNION OF ARCHITECTS (ENVIRONMENT), 75016 Paris 51 rue Raynouard, tel:33 1 4524 3688, uia@uia-architectes.org, www.uia-architectes.org

WORLD FEDERATION OF UNITED AND TWINNED TOWNS (ENVIRONMENT), 75008 Paris 60, rue de la Boetie 2nd floor, tel: 33 1 53 960 580, 33 1 53 960

6. Internatuonal relations (Development policy and int'l economic cooperation, Human resources, social and cultural development)

COMMISSION INTERNATIONALE DE L'ECLAIRAGE (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), A-1030 Vienna CIE Central Bureau Kegelgasse 27, tel: 43 1 714 3187, 43 1 713 0838 18, ciecb@ping.at, <http://www.cie.co.at>

COOPERATION INTERNATIONALE POUR LE DEVELOPPEMENT ET LA SOLIDARITE (HUMAN RESOURCES, SOCIAL AND CULTURAL DEVELOPMENT), B-1000 Brussels Rue Stevin 16, tel: 32 2 230 7722, 32 2 230 7082, postmaster@cidse.be, www.cidse.be

BROTHERS OF CHARITY (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), B-9000 Gent Stropstraat 119, tel: 32 9 216 3550, 32 9 216 3551, rene.stockman.fc@fracarita.org, www.fracarita.org

EUROPEAN FEDERATION OF EMPLOYEES IN PUBLIC SERVICES (HUMAN RESOURCES, SOCIAL AND CULTURAL DEVELOPMENT), B-1040 Brussels Trierstraat 33, tel: 0032 2 230 38 65, 00 32 2 231 14 72, infodop-eurofedop.org

INSTITUTE OF CULTURAL AFFAIRS INTERNATIONAL (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), 1210-Brussels Rue Amedee Lynen 8, tel: 322 219 0087, 322 219 0406, icai@linkline.be

INTERNATIONAL CONFEDERATION OF FREE TRADE UNIONS (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), B-1210 Brussels Bd du Roi Albert II, 5, tel: 32 2 224 0211, 32 2 201 5815, <http://www.icftu.org>

INTERNATIONAL FEDERATION OF EMPLOYEES IN PUBLIC SERVICES (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), B-1040 Brussels 33 Rue de Treves, tel: 0032 2 230 38 65, 0032 2 231 1472, info@infodop-evrafedop.org, www.evrafedop.org

INTERNATIONAL INSTITUTE OF ADMINISTRATIVE SCIENCES (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), B-1000 Brussels 1 rue de Defacqz PO Box 11, tel: 32 2 536 08 80, 32 2 537 97 02, iias@iiasiisa.be, www.iiasiisa.be

RURALITY-ENVIRONMENT-DEVELOPMENT ASSOCIATION INTERNATIONAL (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), B-6717 Attert Rue des Potiers, 304, tel: 33 329 893 466, 33 329 895 619, gerard.peltre@waradoo.fr

WORLD CONFEDERATION OF LABOUR (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), 1040 Brussels 33 rue de Treves, tel: 32 2 285 47 00, 32 2 230 8722, info@cmt.wcl.orgwww.cmt-wcl.org

INTERNATIONAL WORK GROUP FOR INDIGENOUS AFFAIRS (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), DK-2100 Copenhagen Classensgade 11E, tel: 45 35 27 05 00, 45 35 27 05 07, iwgia@iwgia.org, www.iwgia.org

KULTUREL INFORMATION AND KOORDINATION (HUMAN RESOURCES, SOCIAL AND CULTURAL DEVELOPMENT), 2000-Copenhagen Rolfsvej 10-2th, tel: 45 3 819 4720, 45 4 593 9915, annelisejhansen@mail.tele.dk, www.kikendo.dk

MERCY INTERNATIONAL ASSOCIATION (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), Dun Laoghaire Dervilla Byrne, Eblana Avenue Congregations of Sisters of Mercy, tel: 646 227 1878, 646 227 1879, mercyun@aol.com, www.mercuworld.org

TROCAIRE - THE CATHOLIC AGENCY FOR WORLD DEVELOPMENT (HUMAN RESOURCES, SOCIAL AND CULTURAL DEVELOPMENT), Co.Dublin Blackrock 169 Booterstown Avenue, tel: 3531 288 5385, 3531 283 6022, info@trocaire.ie, www.trocaire.org

CENTRE UNESCO DE CATALUNYA (HUMAN RESOURCES, SOCIAL AND CULTURAL DEVELOPMENT), 08037 Catalunya Barcelona Carrer Mallorca, 285, tel: 34 93 458 9595, centre@unesccat.org, www.unescocat.org

PEACE AND COOPERATION (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), 28015 Madrid c/Melendez Valdes 68, 4- I ZDA, tel: 34 91 549 6156, 34 91 543 5282, pazycoop@eurosur.org

SOCIEDAD DE ESTUDIOS INTERNACIONALES (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), 28004-Madrid Hortaleza, 104 - 2 Izda, tel: 91 563 6915, 91 411 1828, sei_dmad@hotmail.com

SOLIDARIDAD INTERNACIONAL, FUNDACION ESPANOLA PARA LA COOPERACION (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), 28008 Madrid C/Marques de Urquijo, 41, 1o, tel: 34 1 541 3737, solint@ran.es

HUMANISTIC INSTITUTE FOR COOPERATION WITH DEVELOPING COUNTRIES, (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), 2596 HL The Hague Raamweg 16, tel: 31 70 376 55 00, hivos@hivos.nl

INTERNATIONAL UNION OF LOCAL AUTHORITIES (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), 2585 GC-The Hague Laan Copes van Catlenbarch 60A, tel: 31 70 306 6066, iula@iula-hq.nl, www.iula.org

INTERNATIONAL URBAN DEVELOPMENT ASSOCIATION (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), 2596AE Den Haag The Hague Nassau Dillenburgstraat 44, tel: 31 70 324 4526, 31 70 328 0727, intainfo@inta-aivn.org, <http://www.inta-aivn.org>

INTERNATIONAL URBAN DEVELOPMENT ASSOCIATION (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), 2596AE Den Haag The Hague Nassau Dillenburgstraat 44, tel: 31 70 324 4526, 31 70 328 0727, intainfo@inta-aivn.org, <http://www.inta-aivn.org>

WORLD ECONOMY, ECOLOGY AND DEVELOPMENT ASSOCIATION (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), 53111 Bonn Bertha-von-Suttner-Platz 13, tel: 49 228 766130, 49 228 696470, weed@weed-bonn.org, www.weedbonn.org

CENTRO INTERNACIONAL PARA A COOPERACAO E O DESENVOLVIMENTO (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), 1000 1200-273 Lisboa Rua da Misericordia 76, tel: 351 21 321 0140, 351 21 321 0251, cicd@mail.telepac.pt

INTERNATIONAL COUNCIL OF MUSEUMS (HUMAN RESOURCES, SOCIAL AND CULTURAL DEVELOPMENT), 75732 Paris cedex 15, 1 rue Miollis Maison de l'UNESCO, tel: 33 01 4734 0500, secretariat@icom.org

INTERNATIONAL SCIENTIFIC COUNCIL FOR ISLAND DEVELOPMENT (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), 75015 Paris, cedex 15 1 Rue Miollis C/O UNESCO, tel: 973 720 2535, 973 720 2171, parisr@wpunj.edu, www.insula.org

INTERNATIONAL TUNNELLING ASSOCIATION (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), 69674 Bron Cedex 25, Avenue F. Mitterrand Case No. 1, tel: 33 4 7826 0455

MOUVEMENT MONDIAL DES MERES (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), 75016 Paris 56 rue de Passy, tel: 33 1 4288 2728, 33 1 4288 2729, c.vierling@compuserve.com, <http://moveto/mmm>

ORGANISATION MONDIALE DES EXPERTS-CONSEILS-ARBITRES (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), 75116 Paris 52 Avenue de New York, tel: 33 1 47 235 367, 33 1 47 230 329, jparise@compuserve.com

WORLD LPG ASSOCIATION (DEVELOPMENT POLICY AND INT'L ECONOMIC COOPERATION), 75017 Paris 9 Rue Anatole de la Forge, tel: 331 5805 2800, 331 5805 2801, association@worldlpgas.com, www.worldlpgas.com

7. Different field of research (Aging, Communications and media, International

INTERNATIONAL STATISTICAL INSTITUTE (COMMUNICATIONS AND MEDIA),
2273XZ Prinses Beatrixlaan 428 Voorburg P.O. Box 950, 31 70 337 5737, 31 70 386 0025,
isi@cbs.nl, www.cbs.nl/isi

UNIVERSAL ESPERANTO ASSOCIATION (COMMUNICATIONS AND MEDIA), NL-
3015 BJ Rotterdam Nieuwe Binnenweg 176, uea@inter.nl.net.

DATA FOR DEVELOPMENT (COMMUNICATIONS AND MEDIA), 13007-Marseille 9, Parc
Talabot avenue du Marechal Lyautey, tel: 33 4 9132 1891, 33 4 9176 2433, jsalmona@aol.com

FEDERATION INTERNATIONALE DES ASSOCIATIONS DE PERSONNES AGEES (INTER-
NATIONAL FEDERATION OF THE ELDERLY) (AGING), 75413 Paris Cedex 8 24 rue d'Anjou,
tel: 33 1 44568431, fia.pa@libertysurf.fr

INTERNATIONAL REAL ESTATE FEDERATION (INTERNATIONAL TRADE, FINANCE
AND TRANSPORT), 75007 Paris 25 avenue Bosquet, tel: 33 1 4550 4549, 33 1 4550 4200,
info@fiabci.net, www.fiabci.com

UNION DES FOIRES INTERNATIONALES (INTERNATIONAL TRADE, FINANCE AND
TRANSPORT), F-75017 Paris 35 bis. rue Jouffroy-d'Abbans, tel:33 1 4267 9912,
presidt@ufinet.org, www.ufinet.org

WORLD ASSOCIATION OF NEWSPAPERS (COMMUNICATIONS AND MEDIA), 75008 Paris
25. Rue d'Astorg, tel: 33 1 47428500, 33 1 47424948, www.fiej.org

INTERNATIONAL CARTOGRAPHIC ASSOCIATION (NATURAL RESOURCES, ENER-
GY AND CARTOGRAPHY), SE-801 82 Gavle National Land Survey, tel: 46 26 633429, 46 26
613277, Bengt.Rystedt@lm.se, www.icaci.org

HELPAGE INTERNATIONAL (AGING), EC1N 8QX London 67-74 Saffron Hill, tel: 44 20
7404 7201, 44 20 7404 7203, hai@helpage.org, www.helpage.org

INTERNATIONAL PUBLIC RELATIONS ASSOCIATION (COMMUNICATIONS AND
MEDIA), KT10 9AA Esher Portsmouth Rd Cheltonian House, tel: 44 1372 461 188, 44 1372
461 159, iprasec@compuserve.com, www.ipra.org

Інформаційні джерела:

1. Закон Конституція, від 28.06.1996 № 254к/96-ВР
2. Закон України "Про благодійництво та благодійні організації" від 16.09.1997 №531/97 -ВР та зміни до нього від 07.03.2002 р. № 3091-ІІІ.
3. Закон Про об'єднання громадян від 16.06.1992 № 2460-ХІІ та зміни до нього від 11.07.2001 № 2651-ІІІ.
4. Закон Великої Британії "Про благодійні організації" 1992 року.
5. Закон Франції "Про асоціації" 1901 року.
6. Закон Фінляндії про фонди від 5 квітня 1930/109 - www.icnl.org/searchResults.asp
7. Матеріали підрозділу НУО Ради Європи - <http://www.coe.int/T/E/N.G.O/Public/>
8. "Понятие и правовая природа международных неправительственных организаций" Вестник права, № 4, 2001 г. - http://www.elaw.ru/vestnik/012001/12_1.shtml
9. Правовий аналіз законодавства стосовно НУО - Фонд Сороса - www.soros.org
10. Маслаков В. "Конституції зарубіжних країн", Навчальний посібник, М., БЄК, 2001 р.
11. Ньюмен К., "Статус політичної діяльності асоціацій та фондів у Франції", журнал Міжнародного центру неурядового законодавства, видання 3, № 3, 2001 р.
12. Сантуарі А. "Італійська юридична система щодо неприбуткових організацій: історичний та еволюційний огляд", журнал Міжнародного центру неурядового законодавства, видання 3, № 3, 2001 р.
13. Сімон К., "Статус політичної діяльності асоціацій та фондів в Німеччині", журнал Міжнародного центру неурядового законодавства, видання 3, № 3, 2001 р.
14. Сіреє Б., "Бельгійські неприбуткові асоціації та бельгійські міжнародні асоціації втрачають бельгійське "громадянство" та вимоги для місце розташування їх членів та директорів", журнал Міжнародного центру неурядового законодавства, видання 3, № 2, 2001 р.
15. Фітцджеральд Е., "Схема податкових пільг на пожертвування для легітимних БО і схвалених органів", журнал Міжнародного центру неурядового законодавства, видання 3, № 1.
16. "Законодавче регулювання діяльності неприбуткових організацій: світовий досвід та рекомендації для України". К. 2000. ГО "Лабораторія законодавчих ініціатив".

Особлива подяка Представництву Європейської Комісії в Україні, Білорусі та Молдови.

За пошук матеріалів та надання консультацій під час підготовки цієї брошури дякуємо:

- робітникам Центру документації Європейського Союзу в Києві;
- завідуючій сектором баз даних державної наукової бібліотеки ім. М. Горького в Одесі пані Наталії Прошіної ;
- помічнику прес-аташе посольства Великої Британії в Києві пану Воломиру Гайдашу;
- співробітникам прес-служби посольства Франції в Києві.

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased from 10.5 million to 12.5 million, and the number of people in the public sector who are employed in the health sector has increased from 2.5 million to 3.5 million (Department of Health 2000).

There are a number of reasons for this increase in the number of people employed in the public sector. One reason is that the public sector has become a more important part of the economy. Another reason is that the public sector has become a more attractive place to work. A third reason is that the public sector has become a more important part of the welfare state.

The increase in the number of people employed in the public sector has led to a number of changes in the way that the public sector is organized. One change is that the public sector has become more decentralized. Another change is that the public sector has become more market-oriented. A third change is that the public sector has become more customer-oriented.

The changes in the way that the public sector is organized have led to a number of challenges for the public sector. One challenge is that the public sector has become more complex. Another challenge is that the public sector has become more competitive. A third challenge is that the public sector has become more demanding.

The challenges facing the public sector have led to a number of changes in the way that the public sector is managed. One change is that the public sector has become more professionalized. Another change is that the public sector has become more accountable. A third change is that the public sector has become more transparent.

The changes in the way that the public sector is managed have led to a number of challenges for the public sector. One challenge is that the public sector has become more fragmented. Another challenge is that the public sector has become more isolated. A third challenge is that the public sector has become more distant.

The challenges facing the public sector have led to a number of changes in the way that the public sector is delivered. One change is that the public sector has become more integrated. Another change is that the public sector has become more coordinated. A third change is that the public sector has become more collaborative.

The changes in the way that the public sector is delivered have led to a number of challenges for the public sector. One challenge is that the public sector has become more expensive. Another challenge is that the public sector has become more inefficient. A third challenge is that the public sector has become more ineffective.